

GAZETA USTROŃSKA

TYGODNIK MIEJSKI

UKAZUJE SIĘ OD 1990 ROKU

Nr 18 (1468) • 30 kwietnia 2020 r. • 2 zł (w tym 5% Vat) • ISSN 1231-9651

W numerze m.in.: spór Pilcha z PWN-em o 1 maja, Rok Jana Cholewy, Radek - chłopak z gitarami, Wodociągi w sieci, zrealizowane projekty Budżetu Obywatelskiego, Kobiety stela, Myszy, myszarki i ludzie, Majówka i święta majowe w sieci, rynkawiczki na rynecach muszóm być

Obowiązek zasłaniania ust i nosa w przestrzeni publicznej wszedł w życie 16 kwietnia i obowiązuje do odwołania. Używać można maseczki ochronnej, szalika, chusty, komina, bandany i zgodnie z rozporządzeniem trzeba to robić również w parkach, na terenach zielonych i w lasach. W ostatni weekend przyjechało do Ustronia bardzo dużo ludzi spragnionych kontaktu z przyrodą, nad Wisłą było tłoczno, ludzie spacerowali, jeździli na rowerze, biegali. Szacujemy, że tylko połowa z nich miała zasłoniętą twarz. Nawet manekiny w Muzeum Ustrońskim noszą maseczki, choć nie muszą, tak samo jak dzieci do lat 4, kierujący samochodami, którzy jadą sami oraz osoby cierpiące na różne schorzenia.

Fot. P. Matuszek, Muzeum Ustrońskie i K. Francuz

USTROŃ
GÓRY RADOŚCI

§

Stanowisko Burmistrza Miasta Ustron w sprawie udostępnienia danych na potrzeby wyborów korespondencyjnych

Odpowiadając na liczne pytania Mieszkańców w sprawie udostępniania Państwa danych osobowych, pragnę zdecydowanie poinformować, że takowe **nie będą podane Poczcie Polskiej S.A.** na podstawie emaila bez podpisu, które Miasto otrzymało od tegoż podmiotu na oficjalną skrzynkę poczty elektronicznej Urzędu Miasta Ustron.

W obowiązującym, aktualnym stanie prawnym w Polsce, nie ma **żadnych podstaw prawnych** do tego, abym był zobowiązany do przekazania Poczcie Polskiej S.A. danych osobowych, które zawarte są w spisie wyborców Miasta Ustron.

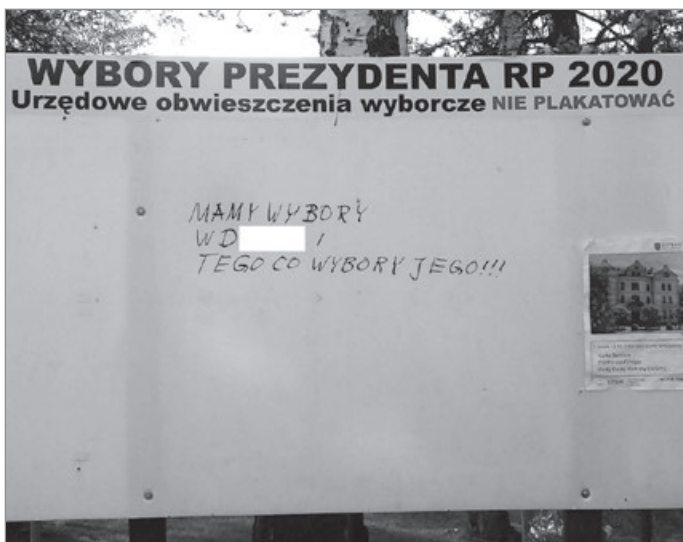
Dochowuję i dochowam należytej staranności oraz zrobię wszystko zgodnie z obowiązującym stanem prawnym, aby Państwa dane, będące w posiadaniu Urzędu Miasta Ustron były chronione tak, jak wymagają tego obowiązujące w tej kwestii przepisy prawa w naszym kraju.

Burmistrz Miasta Ustron
Przemysław Korcz

SUSZA JEST WIELKIM PROBLEMEM

Jesteśmy przyzwyczajeni do tego, że wodę mieliśmy zawsze w zasięgu ręki, więc odkręcając kran można korzystać bez ograniczeń z jej zasobów o każdej porze. Wydawałoby się, że to nic cennego, to tylko woda. Przecież ona jest jedną z najpospolitszych substancji na naszej planecie, zajmując ponad 70% jej powierzchni. Jednak woda słodka to tylko niecałe 3% zasobów Ziemi, a jeszcze mniej, bo jedynie 0,1% jest wody pitnej. Wszystkie stworzenia ciągną do wody i wokół niej organizują swoje życie, lecz słona woda, której zasoby są ogromne nie

(cd. na str. 4)

Niewyszukana kampania wyborcza.

Fot K. Waliczek

OFERTA EDUKACYJNA WIŚLAŃSKIEGO LICEUM

W roku szkolnym 2020/2021 Liceum Ogólnokształcące im. Pawła Stalmacha w Wiśle proponuje następujące klasy:

- **Oddział ratowniczo-medyczny** (tzw. biol-chem) z rozszerzoną biologią, chemią i językiem angielskim oraz przedmiotem uzupełniającym – ratownictwo medyczne.

- **Oddział społeczno-prawny** z rozszerzoną historią, językiem polskim, wiedzą o społeczeństwie oraz przedmiotem uzupełniającym – wiedza o mediach współczesnych.

- **Oddział sportowy** z rozszerzoną biologią i geografiją. W oddziale tym jest 10 godzin wychowania fizycznego tygodniowo. Oddział sportowy będzie ukierunkowany przede wszystkim na rozwój umiejętności piłkarskich (piłka nożna i piłka ręczna). Zajęcia z wychowania fizycznego oraz zajęcia w klubach sportowych będą skorelowane.

- **NOWOŚĆ: Oddział Mistrzostwa Sportowego** z rozszerzoną biologią i językiem angielskim. W oddziale tym jest 16 godzin wychowania fizycznego tygodniowo. Ukierunkowany przede wszystkim na rozwój umiejętności koszykarskich. Zajęcia z wychowania fizycznego oraz zajęcia w klubie sportowym będą skorelowane.

Więcej informacji na: www.lowisla.pl oraz www.facebook.com/lostalmach.

KORONAWIRUS WAŻNE TELEFONY

INFORMACJA O DZIAŁANIACH MIEJSKIEGO
ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO
ORAZ MIEJSKIEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
W USTRONIU W CZASIE TRWANIA PANDEMII

Zwracam się z prośbą o umieszczenie na stronie internetowej miasta/szkół, mediach społecznościowych, informacji dla osób mogących doświadczać w czasie pandemii przemocy domowej lub wymagają wsparcia psychologicznego oraz terapeutycznego w zakresie uzależnień. Jednocześnie informuję, iż Miejski Zespół Interdyscyplinarny w Ustroniu ds. Przemocy w Rodzinie oraz Zespół Interwencyjny Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ustroniu realizuje swoje obowiązki za pomocą dostępnych środków elektronicznych oraz telefonicznych.

Ogólnopolska infolinia dla osób doznających przemocy w rodzinie „Niebieska Linia”:

- tel. 800 12 00 02 (całodobowy)

Ogólnopolski telefon zaufania dla dzieci i młodzieży:

- tel. 116 111 (całodobowy)

Miejski Zespół Interdyscyplinarny w Ustroniu ds. Przemocy w Rodzinie:

- tel. 33 8579 354 / tel. 33 8542 634

email: socjalni@mops.ustron.pl/profilaktyka@ustron.pl

Dyżur Zespołu Interwencyjnego Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ustroniu:

- tel. 33 8579 354

email: profilaktyka@ustron.pl

Pomoc psychologiczna, porady prawne, terapeuci uzależnień (Miejski Punkt Informacyjny – Konsultacyjny ds. uzależnień przy MKRPA w Ustroniu):

- tel. 500 231 259

email: osrodekmoznainaczaj@vp.pl

Powiatowy Ośrodek Wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie:

- telefon zaufania dla dzieci i dorosłych: 33 8512 929 (czynny w godzinach 19:00 – 7:00)

email: pow@byczazem.com

adres Ośrodka: ul. Mała Łąka 17A, 43-400 Cieszyń

przewodniczący

Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego w Ustroniu

Pełnomocnik Burmistrza ds. profilaktyki uzależnień

Lukasz Sitek

to i owo z okolicy

W Cieszynie odbył się protest przeciwko zamknięciu granicy dla pracowników transgranicznych. Kilkaset osób spacerowało wzdłuż Olzy, domagając się umożliwienia przez rząd ich powrotu do pracy w czeskich firmach. Musieli ją przerwać ponad miesiąc temu z powodu zagrożenia koronawirusem.

Było spokojnie. Protest obserwowała policja.

* * *

Popularny bar „Beczka” na Kubaloncie w latach 30. miał inny wygląd niż obecnie. Stała tam okazała budowla z ciemną, brązową białą i spełniała rolę bufetu. Przykryta była blaszanym dachem na drewnianych słupach. Dach zwieńczony był... miniaturą Wieży Piastowskiej. Wygląd baru zachował się na fotografiach.

* * *

Szpital Śląski w Cieszynie nadal czeka na sprzęt do badań w kierunku wykrywania koronawirusa. Firma z Piaseczna aparatury nie dostarczyła, ale starosta znalazł innego dostawcę. Aparat PCR ma być zainstalowany około 10 maja.

W gminie Goleśzów seniorzy otrzymują darmowe maseczki. Dystrybucją zajmuje się gmina. Maseczki nieodpłatnie szyte są przez mieszkańców, którzy przyłączyli się do akcji zainicjowanej przez wójt gminy Sylwio Cieslar.

* * *

Starosta cieszyński zarządził zawieszenie kursów na wszystkich liniach autobusowych powiatowej komunikacji publicznej. Autobusy nie będą kursować w okresie 1-3 maja.

* * *

Na terenie województwa śląskiego znajduje się ciekawy Szlak Architektury Drewnianej. Oznakowany jest tablicami, które zachęcają do obejrzenia zabytków. W naszym regionie są to ko-

ścioły w Kaczycach, Kończycach Wielkich, Zamarskach, Nierodzimiu, Wiśle Głębcach i na Kubaloncie. Na szlaku nie zabrakło słynnej Chaty Kawuloka w Istebnej.

* * *

Rozdysponowane zostały dotacje z Funduszu Dróg Samorządowych. Powiat cieszyński otrzyma 6,3 mln zł na modernizację ulicy Góreckiej w Skoczowie. Dofinansowana zostanie także rozbudowa ulicy Długiej w Hażlachu. Wsparcie trafi też do Skoczowa (1,8 mln zł – ulica Żebroka), Strumienia (Zielona – prawie 355 tys. zł), Istebnej (droga na Zaolziu – 7 mln 32 tys. zł) i do Hażlach (Miodowa, Truskawkowa, Prosta w Kończycach Wielkich – 1 mln 178 tys. zł). (nik)

KRONIKA MIEJSKA

NARODOWE ŚWIĘTO KONSTYTUCJI TRZECIEGO MAJA

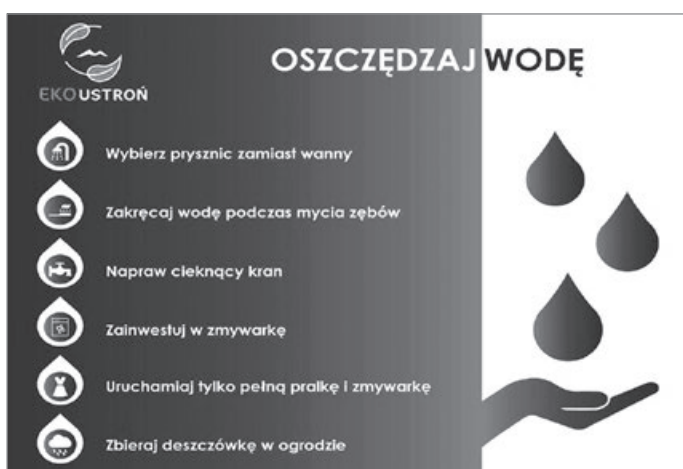
Tegoroczne obchody Narodowego Święta Konstytucji Trzeciego Maja będą miały nietypowy charakter ze względu na trwające zagrożenie pandemią COVID-19. Serdecznie zapraszamy mieszkańców do wspólnego świętowania uchwalenia Konstytucji tym razem w zaciszu domowym.

godz. 10.30 Ekumeniczna Msza Patriotyczna w kościele rzymskokatolickim pw. św. Klemensa Papieża i Męczennika. Kazanie wygłosi: ks. Dariusz Lerch (z parafii Ewangelicko – Augsburgskiej pw. Jakuba Starszego) – ilość uczestników ograniczona do 30 osób, relacja online na profilu facebookowym parafii św. Klemensa.

godz. 12.00 Kwiaty pod pomnikiem Pamięci Narodowej w imieniu delegacji, kombatanów i mieszkańców Ustronia złożył: Burmistrz Miasta Ustronia oraz Przewodniczący Rady Miasta.

Zachęcamy mieszkańców do wywieszenia flag biało – czerwonych przed domami lub na balkonach.

* * *

APEL BURMISTRZA MIASTA USTRÓŃ – OSZCZĘDZAJMY WODĘ

Susza doskwiera wielu. Według hydrologów z taką sytuacją nie mieliśmy do czynienia od ponad 100 lat. Cierpi przyroda, ale i gospodarka.

Możemy i musimy zacząć od siebie, aby pokazać, że można!

Od kilku rzeczy, które w większej skali pomogą nie tylko oszczędzać wodę, ale nauczyć nas nawyków racjonalnego jej gospodarowania oraz używania – co jest również ważne!

To bardzo złożony problem. Bowiemy dziś płoną torfowiska, jutro lasy, potem będzie susza, a pojutrze zabraknie nam prądu, bo... mogą się zatrzymać elektrownie wodne!

Pamiętajmy, że Polska ma mniej wody niż... afrykańskie Maroko!

burmistrz Ustronia Przemysław Korcz

* * *

CI, KTÓRZY OD NAS ODESZLI:

Stanisław Boras lat 71 ul. Solidarności

18/2020/1/R

ZAKŁAD POGRZEBOWY

Leszek Kubień

biuro czynne: pn-pt 8.00-15.00 sob 9.00-12.00

współpraca z krematorium Ostrava, kwiaty, wieńce

ul. Daszyńskiego 11, Ustron

tel. całodobowy: 33 854 44 75, tel. kom.: 502 715 339

WAŻNE TELEFONY

Numer alarmowy 112	Straż Miejska	33 854-34-83
Policja Ustron		604-558-321
33 856-38-10	Pogotowie Energetyczne	991
33 854-34-13		33 857-26-00
Straż Pożarna Polana	Pogotowie Gazowe	992
33 854-59-98	PGNiG	32 391-23-03
Wodociągi	Kominiarz	33 854-37-59
33 854-22-44		602-777-897
telefon alarmowy 994	Urząd Miasta	33 857-93-00
Przedsiębiorstwo Komunalne		
33 854-35-00		

ELEKTRONICZNIE I PRAKTYCZNIE pierwszy rok wodociągowego e-BOKa

1100 kont, 2500 odbiorców korzystających z e-faktury, zgłoszenia i korespondencja online, a w trudnych czasach epidemii idealne miejsce do załatwienia najważniejszych spraw nie wychodząc z domu. E-BOK, czyli Elektroniczne Biuro Obsługi Klienta Wodociągów Ziemi Cieszyńskiej obchodzi właśnie pierwszy rok funkcjonowania.

Mieszkańcy Ziemi Cieszyńskiej, podobnie jak większość obywateli naszego kraju, odkrywają właśnie możliwości i korzyści, jakie daje załatwianie spraw przez Internet. Dzięki nowoczesnym technologiom możemy zajrzeć do banku, złożyć niezbędne dokumenty w urzędzie czy podać stan licznika prądu, gazu czy wody. Wszystko to nie wychodząc z domu. Do licznych udogodnień ułatwiających nam funkcjonowanie w czasach domowej izolacji, zaliczyć można również wodociągowy e-BOK.

– Rok temu wprowadziliśmy e-BOK jako jeden z elementów podążania z duchem czasu i wychodzenia naprzeciw oczekiwaniom naszych klientów – mówi Prezes Wodociągów Ziemi Cieszyńskiej Beata Halama – Jednak nikt z nas nie spodziewał się, że tak szybko przyjdzie nam docenić jego istnienie i testować jego możliwości w tak wyjątkowych okolicznościach – podkreśla.

A możliwości jest naprawdę sporo – zakładając wirtualny profil na stronie www.wzc.com.pl możemy nie tylko sprawdzić aktualne rachunki i stan naszego konta, ale także obniżyć rachunki zastępując ich papierową wersję wersją elektroniczną. Wszystko w szybki i całkowicie bezpieczny dla zdrowia sposób, o dowolnej godzinie i dniu tygodnia.

– Troska o zdrowie naszych pracowników i odbiorców jest dla nas bardzo ważna – podkreśla Halama – Bardzo się cieszę, że i w tym pomaga nam e-BOK – jego funkcjonowanie pozwoliło nam zmniejszyć konieczność bezpośrednich wizyt klientów w naszej siedzibie bez spadku jakości obsługi i szybkości rozpatrywanych zgłoszeń. Dlatego zachęcam tych, którzy nie mają swojego konta do jego założenia – dodaje.

Warto to zrobić choćby ze względu na wstrzymane na czas trwania epidemii rzeczywiste odczyty liczników. Ich stan można bez problemu i całą dobę zgłosić za pośrednictwem e-BOK, by uniknąć wystawienia faktury na podstawie średniego zużycia wody. Informacje o odczytach można również zgłaszać telefonicznie pod numerami telefonów: 33 852 09 87; 33 852 09 88; 33 852 13 30; 33 852 13 31.

PRZETARGI

www.ustron.bip.info.pl

24.04.2020 r. został opublikowany konkurs ofert pn Odnowienie oznakowania poziomego dróg powiatowych i gminnych na terenie Miasta Ustron – termin składania ofert – do dnia 04.05.2020 do godziny 8:00.

Takie powinno być wyposażenie każdej działki.

Fot P. Kawka

SUSZA JEST WIELKIM PROBLEMEM

(cd. ze str. 1)

ugasi pragnienia ani ludzi, ani zwierząt, ani roślin. Tymczasem coraz bardziej widoczne i odczuwalne zmiany klimatu powodują nasilającą się suszę, co wymusza inne spojrzenie na wartość wody – jest ona coraz bardziej cenna i coraz mniej osiągalna, a nasilający się jej niedostatek jest odczuwalny nie tylko w Afryce i innych odległych krajach, lecz również w Polsce. Zasoby wody pitnej na 1 mieszkańca wynoszą u nas jedynie 36% europejskiej średniej i są mniej więcej takie jak w Egipcie. Ogromne ilości tego cennego surowca eksploatuje przemysł i rolnictwo.

Musimy być tego świadomi, że czeka nas kolejny suchy rok. Niedobór wody dotyczy całego terenu Polski, a w okresie letnim kryzys ten będzie jeszcze bardziej odczuwalny.

Dyrektor Biura Prezesa Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie informuje w mediach, że w ubiegłym roku około 10–12 % gmin miało bardzo duże problemy z niedoborem wody, a w ponad 300 gminach ogłoszono stany alarmowe z uwagi na jej brak. Jeśli taka sytuacja się utrzyma, to możemy mieć najsilniejszą suszę od stu lat!

Poprosiliśmy o wypowiedź na temat miejscowych zasobów Wodociągi Ziemi Cieszyńskiej Sp. z o.o. Informacji udzielił mgr inż. Piotr Kawka, wiceprezes Zarządu: *W chwili obecnej wszystkie ujęcia wody eksploatowane przez Spółkę, które zasilają nasze sieci wodociągowe pracują z pełną wydajnością i nie ma podstaw do wprowadzania jakichkolwiek ograniczeń. Niestety bazując na prognozach meteorologicznych – hydrologicznych instytucji, które się tymi zagadnieniami zajmują, a także na własnych obserwacjach sytuacja nie wygląda zbyt optymistycznie patrząc w perspektywie zbliżającego się lata. Susza, której skutki kumulują się już od paru*

lat, suche lato i jesień ubiegłego roku, brak pokrywy śnieżnej w ostatniej zimie powodują, że dyspozycyjne zasoby wodne znacznie się kurczą i jeżeli w okresie wiosennym i letnim nie wystąpią większe opady może pojawić się problem. Z tym problemem już borykają się rolnicy, właściciele stawów rybnych i gospodarstw rybackich.

W ramach posiadanych środków finansowych Spółka podejmuje co roku pewne działania mające na celu złagodzenie skutków związanych z wystąpieniem ewentualnej suszy.

Wymieniamy starą, awaryjną sieć wodociągową w celu ograniczenia strat wody, modernizujemy ujęcia wód w celu zoptymalizowania ich pracy, planujemy budowę zbiorników retencyjno-wyrównawczych, które będą miały za zadanie wyrównanie dobowych, godzinowych maksymalnych rozbiorów wody z sieci w godzinach szczytowych, budujemy systemy monitoringu i telemetrii, które pozwalają na szybszą reakcję naszych służb technicznych w przypadku wystąpienia awarii eksploatowanych urządzeń wodociagowych, a tym samym ograniczenia strat wody, które się z nimi wiążą. To są działania, które są w zasięgu naszych możliwości.

Wystąpiliśmy również do PGW Wody Polskie, które jest administratorem zbiornika zaporowego Wisła Czarne, o rozpatrzenie możliwości przyspieszenia prac związanych z remontem korpusu zapory, dzięki którym będzie można znacznie zwiększyć pojemność użyteczną zbiornika, a tym samym rezerwę wody do wykorzystania w okresach letnich niżówek hydrologicznych.

Pamiętajmy, że obecnie w skali całego kraju jesteśmy w stanie zmagazynować w istniejących zbiornikach wodnych tylko 6,5% zasobów wodnych przy minimum dwukrotnie większych potrzebach w tym zakresie. My również mamy w tym temacie pewne pomysły, ale trochę za wcześnie mówić o szczegółach. Te działania wymagają specjalistycznych inwestycji, znacznych nakładów finansowych oraz niestety czasu na ich przygotowanie.

A wodą niestety już musimy w sposób racjonalny i zrównoważony zacząć gospodarować, szczególnie w okresach zagrożenia wystąpienia suszy. Sami do tego możemy się przyczynić, dlatego apelujemy do naszych odbiorców o tworzenie tzw. mini retencji, która przyczyni się do zaoszczędzenia wody wyprodukowanej na naszych ujęciach z przeznaczeniem do spożycia poprzez:

- tworzenie i wykorzystanie małych zbiorników zamkniętych, oczek wodnych, przydomowych stawów do gromadzenia deszczówki spływającej z dachów, powierzchni utwardzonych itp. Oprócz walorów estetycznych w naszym ogrodzie woda w nich zmagazynowana może zostać wykorzystana do nawadniania naszych działkowych i ogrodowych upraw.

- budowę studzienek chłonnych na terenie naszej działki, do których będzie odprowadzany nadmiar wód deszczowych i rozszczynany w profilu glebowym.

- wykorzystywanie własnych studni, w których woda najczęściej nie nadaje się ze względu na zanieczyszczenia do celów konsumpcyjnych, ale doskonale będzie się nadawać do podlewania upraw ogrodowych.

Oczywiście nie wszystkim jest potrzebna woda do rolniczego wykorzystania. Ale tzw. kranówkę możemy również zaoszczędzić przy podstawowych czynnościach życiowych: nie zostawiamy odkręconych kranów, kiedy wykonujemy inne czynności, samochody najlepiej myć na myjniach samochodowych, usuwamy wszystkie zauważone nieszczelności naszej wewnętrznej instalacji wodociągowej. Pamiętajmy, że oprócz strat wody taka sytuacja może przyprawić o ból głowy, gdy otrzymamy rachunek za zużytą wodę.

To są podstawowe zasady, których powinniśmy przestrzegać mając na względzie racjonalne i zrównoważone gospodarowanie wodą.

Myślę, że każdy z nas powinien przeanalizować własne podwórko i na pewno znajdą się inne możliwości przyoszczędzenia wody z sieci wodociągowej.

Optymistyczne jest to, że społeczeństwo poprzez działania informacyjne i edukacyjne zaczyna dostrzegać problem naszych czasów. Mamy wiele telefonów i pytań dotyczących spraw związanych z suszą i jej wpływem na działania naszej Spółki. My również prowadzimy własne działania edukacyjne kolportując materiały informacyjne i szkoleniowe, organizując pogadanki w szkołach wśród naszego najmłodszego społeczeństwa, które w przyszłości będzie odpowiedzialne za kształtowanie polityki

(cd. na str. 6)

Gdziekolwiek jesteś, możesz przeżyć wyjątkowe chwile za sprawą koncertów majówkowych w sieci.

W dniach 1 do 3 maja Miasto Ustroń udostępni nagrania występów lokalnych artystów, na kanale YouTube Miasta Ustroń i oficjalnym profilu facebookowym! Będzie je można oglądać od momentu publikacji w dowolnie wybranej przez Ciebie chwili.
Harmonogram koncertów:

1 maja 2020r.	zespół Beskidzcy Zbóje	godz. 19.00
	Kasia & Błażej	godz. 20.00
2 maja 2020r.	Radek Stojda	godz. 18.30
	Chwałciu akustycznie	godz. 19.00
3 maja 2020r.	zespół Strange	godz. 19.00

TŁUMY NA SZLAKACH

W miniony weekend leśne ścieżki były zatłoczone jak niegdyś miejskie chodniki, a aby zdobyć szczyt Błatniej trzeba było poczekać... w kolejce. Amatorzy górskich wędrówek tłumnie udali się na podbój szlaków, a zachętą były zniesione 20 kwietnia rządowe obostrzenia dotyczące wejścia do lasów, które wynikały z panującej sytuacji epidemiologicznej i na dłuższy czas ograniczyły możliwość korzystania z uroków natury. Spacerujących w masceczkach czy rękawiczkach było niewiele, za to wszyscy chętnie korzystali ze zjazdów na ograniczeń smażąc kiełbaski i wygrzewając się w niedzielnym słońcu. Na turystów czekały tabliczki informacyjne ustrońskiego nadleśnictwa przypominające o właściwym zachowaniu, ponieważ to właśnie obecność człowieka jest dla lasu jednym z najbardziej destrukcyjnych czynników. (kzf)

Od 11 marca Park Leśnych Niespodzianek jest zamknięty dla zwiedzających. Fot. K. Francuz

ZBIÓRKA SKOSZONEJ TRAWY

Leśny Park Niespodzianek przyjmie świeżo skoszoną trawę dla zwierząt!

Trawę można dostarczać do Leśnego Parku codziennie w godz. 9.00 – 18.00, najpóźniej dwie godziny po skoszeniu, przy czym należy pamiętać, że skoszona trawa nie może być wcześniej opryskiwana, nawożona, ani zaparzona, gdyż może to zaszkodzić zwierzętom.

Szczegóły: tel. +48 505 922 011.

MOKATE WSPIERA SZPITAL ŚLĄSKI W CIESZYNIE

W ramach wsparcia bieżącej działalności cieszyńskiego szpitala w czasie pandemii koronawirusa, Grupa Mokate przekazała placówce darowiznę w wysokości 100 tys. zł.

W województwie śląskim znajduje się siedem szpitali, w których podczas pandemii koronawirusa działają oddziały zakaźne i obserwacyjno-zakaźne. Jedną z tych placówek jest Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Cieszynie. I to właśnie tam w tym trudnym czasie swoje wsparcie skierowała Grupa Mokate, jedna z największych firm działających na terenie powiatu cieszyńskiego.

Już na początku kwietnia Mokate wsparło szpital przekazując mu zapas swoich produktów. Dzięki temu zarówno pacjenci, jak i pracownicy placówki mogą przygotować m.in. ponad 40 000 kubków herbaty (LOYD, Minutka), kilkadziesiąt kaw oraz zjeść blisko 1000 opakowań wafli.

Z kolei pod koniec miesiąca rodzinna firma z Ustroń przekazała do Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Cieszynie darowiznę finansową opiewającą na 100 tys. zł. Darowizna ta – jak czytamy w podziękowaniach przekazanych Zarządowi Mokate przez dyrektora placówki – pomoże szpitalowi w codziennej walce o ludzkie zdrowie i życie.

Fot. K. Francuz

SUSZA JEST WIELKIM PROBLEMEM

(cd. ze str. 4)

ochrony środowiska, a tym samym gospodarowanie tak cennym surowcem, jakim jest woda.

* * *

Zapytaliśmy warzywników sprzedających na targu swoje uprawy jak radzą sobie z suszą:

Janusz z Lipowca: *Od dawna co roku zbieramy z żoną deszczówkę na podlewanie warzyw, podstawiając różne naczynia pod rynny, lecz coś z tego skoro deszcz pada coraz rzadziej. Czasem podlewamy wodą ze studni, której gromadzi się tam niewiele, a z niej też korzystamy na potrzeby domowe. Niedaleko naszych upraw jest potok, więc zrobiliśmy tam płoś, z którego nabieramy wodę do baniak i wozimy na rowerze. Z roku na rok wykonujemy coraz więcej czynności, by uzyskać dobre plony, a właśnie brak wody jest największym problemem.*

Maria: *Prowadzę wraz z mężem kilkuhektarowe gospodarstwo, w którym uprawiam zboże, ziemniaki i warzywa. Podczas suszy, pojawiającej się coraz częściej staram się podlewać, wodą z pobliskiego potoku, tylko to co konieczne, przede wszystkim świeżo posadzoną roszadę i ogórki. Przykro mi, gdy uprawy więdną, a nie mogę im pomóc. Zbiory są o wiele mniejsze niż kilka lat temu, gdy nie było problemów z wodą. Jeśli tak dalej będzie, to będę zmuszona sadzić tylko dla potrzeb rodziny, bo choć mam tutaj stałych odbiorców, kryzys wymusi na klientach zakupy tańszych warzyw, które są tu dostarczane z wielkich upraw przemysłowych.*

Przyzwyczajmy się do ograniczenia eksploatacji tej cennej substancji! To konieczność, którą wymusi na nas klęska suszy. W czasach, gdy woda płynąca z kranu była nieosiągalnym marzeniem, nasi przodkowie przynosili ją w wiadrach z przydomowej studni lub potoku, a używano jej bardzo oszczędnie. Dziś trudno sobie wyobrazić, że w tej samej wodzie w miednicy, czy balii myła się wówczas po kolei cała rodzina. To już zamierzchnia przeszłość, lecz trzeba zacząć skutecznie oszczędzać to źródło życia.

Co prawda cena tysiąca litrów wody jest na razie niewielka, bo tylko niecałe 6 zł, ale zanim ona wzrośnie, co przecież jest nieuniknione przy nasilającym się jej niedoborze, warto zacząć szanować ten cenny surowiec, bo nie jest on nam dany na zawsze i niebawem może go zabraknąć. Na szczęście, zmienia się też świadomość społeczna, co można zauważyć chociażby w komentarzach telewizyjnych prezenterów pogody, którzy jeszcze niedawno z niechęcią mówili o deszczowej aurze, a obecnie prognozując, że czeka nas kolejny słoneczny dzień, zaznaczają, że w całej Polsce susza jest wielkim problemem.

Lidia Szkaradnik

BUDŻET OBYWATELSKI 2021

Od 1 do 31 maja można składać wnioski na realizację Budżetu Obywatelskiego na rok 2021. Dotychczas zrealizowano 43 wnioski o wartości 1.050.567,42 zł, a w bieżącym roku realizowanych jest 10 projektów o łącznej kwocie 359.074,64 zł. Jak różne cele można realizować za pieniądze z Budżetu Obywatelskiego pokazuje zamieszczona poniżej lista projektów zrealizowanych w poprzednich latach i przeznaczonych do realizacji w tym roku.

Wniosek do Budżetu Obywatelskiego może napisać każdy, nie trzeba do tego wiedzy inżynierskiej ani prawniczej, ważny jest pomysł. Pieniądze mogą być przeznaczone na infrastrukturę, małą architekturę, zajęcia sportowe, imprezy kulturalne, inicjatywy ekologiczne. Łączna kwota Budżetu Obywatelskiego wynosi 360 tys. zł i jest podzielona na 9 osiedli, po 40 tys. zł dla Polany, Poniwca, Ustronia Centrum, Ustronia Górnego, Ustronia Dolnego, Zawodzia, Hermanice, Lipowca i Nierodzimia.

W ramach Budżetu Obywatelskiego nie można realizować zadań:

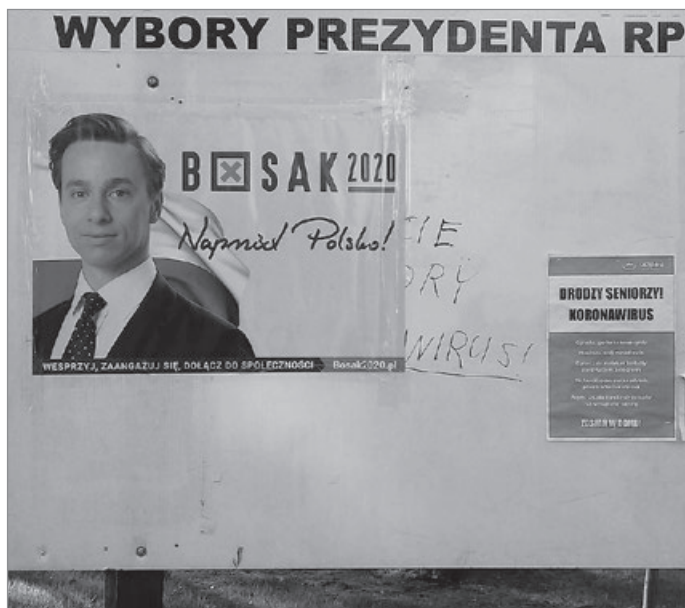
- przekraczających wysokość przeznaczonych środków 40 tys. zł;
- których realizacja trwa dłużej niż rok kalendarzowy;
- generujących po zakończeniu projektu koszty niewspółmierne wysokie w stosunku do wartości proponowanego zadania;
- sprzecznych z obowiązującymi w mieście planami i programami;
- które wymagają współpracy instytucjonalnej podmiotów zewnętrznych, jeżeli te nie przedstawiły wyraźnej, pisemnej gotowości do współpracy w formie oświadczenia;
- naruszających przepisy prawa, w tym prawa osób trzecich;
- zakładających realizację jedynie części zadania np. tylko sporządzenie projektu.

Żeby wniosek został zakwalifikowany do dalszej weryfikacji musi go poprzeć 0,1% mieszkańców danego osiedla, bo to oni właśnie we wrześniu będą głosować na projekt, który ich zdaniem powinien być zrealizowany w kolejnym roku. Głosowanie odbywa się w formie elektronicznej, na wnioski z danego osiedla głosują tylko jego mieszkańcy. Uprawnieni do głosowania są wszyscy, łącznie z dziećmi.

Aktualna liczba mieszkańców w poszczególnych osiedlach (informacja z dnia 20.04.2020 r.):

Polana	1.335
Poniwec	885
Ustronie Centrum	2.258
Ustronie Górne	1.521
Ustronie Dolne	2.393
Hermanice	2.638
Lipowiec	1.538
Nierodzim	1.553
Zawodzie	1.138

Zespół ds. Budżetu Obywatelskiego, który weryfikuje wnioski, działa w składzie: przewodniczący Ireneusz Staniek (sekretarz miasta), wiceprzewodnicząca Iwona Bujok (zastępca naczelnika

Kampania w cieniu koronawirusa.

Fot. K. Waliczek

Wydziału Organizacyjnego Urzędu Miasta Ustron), Alicja Żyła (naczelnik Wydziału Spraw Obywatelskich i Zarządzania Kryzysowego), Barbara Niemczyk (naczelnik Wydziału Promocji, Kultury, Sportu i Turystyki), Marek Landowski (naczelnik Wydziału Administracji Elektronicznej). Na etapie weryfikacji wniosków w pracach zespołu uczestniczą: Andrzej Siemiński (naczelnik Wydziału Inwestycji), Monika Maksymczak (naczelnik Wydziału Środowiska i Rolnictwa), Teresa Bury (naczelnik Wydziału Mieszkaniowego), Agata Markiewicz (główny specjalista Wydziału Organizacyjnego ds. pozyskiwania środków zewnętrznych). W razie potrzeby do współpracy mogą być zaproszone inne osoby.

Szczegółowy harmonogram, formularz zgłoszeniowy projektu oraz dodatkowe informacje dostępne są na stronie budżetu: www.budzetobywatelski.ustron.pl

ZREALIZOWANE PROJEKTY

POLANA

2017 r. – Nauka pływania dla dzieci z SP-3 z Oddziałami Przedшкоlnymi w Ustroniu Polanie – 13.800 zł; Jaszowiec aktywnie i rodzinie – 6.550 zł; Skate Park pod Palenicą – 19.650 zł;

2018 r. – Zakup szafek szkolnych dla uczniów Szkoły Podstawowej nr 3 z Oddziałami Przedшкоlnymi – 21.599 zł

2018 r. – Zakup gastronomicznej maszyny do mielenia mięsa oraz wyposażenia kuchni i stołówki Szkoły Podstawowej z Oddziałami Przedшкоlnymi – 18.069 zł

2019 r. – Badanie stanu czystości rzeki Wisły oraz jej dopływów na wysokości osiedla Polana wraz z towarzyszącymi działaniami uświadamiającymi i edukacyjnymi – 14.000 zł

2019 r. – Zakup interaktywnego monitora dotykowego IQ Touch jako nowoczesna tablica interaktywna (ALL-IN-ONE) do sali lekcyjnej nr 3 Szkoły Podstawowej nr 3 z Oddziałami Przedшкоlnymi – 9.889 zł

2019 r. – Zakup nart biegowych dla uczniów Szkoły Podstawowej nr 3 z Oddziałami Przedшкоlnymi – 9.960 zł

2019 r. – Zakup strojów ludowych cieszyńskich dla uczniów Szkoły Podstawowej nr 3 z Oddziałami Przedшкоlnymi – 6.151 zł

2020 r. – Budowa placu zabaw w Dobce – 40.000 zł

PONIWIEC

2017 r. – Siłownia plenerowa – Park Street Workout – 40.000 zł;

2018 r. – Zajęcia na basenie dla dzieci, dorosłych i seniorów – 40.000 zł

2019 r. – „Aktywny Poniwiec” – zajęcia na basenie dla dzieci, dorosłych i seniorów – 40.000 zł

2020 r. – „Aktywny Poniwiec” – zajęcia na basenie dla dzieci, dorosłych i seniorów – kontynuacja – 40.000 zł

USTROŃ GÓRNY

2017 r. – Mobilne miasteczko ruchu drogowego – 13.553,62 zł;

2018 r. – Codziennie w formie fizycznej i intelektualnej – 39.956 zł

2019 r. – Zakup wyposażenia kuchni dla Szkoły Podstawowej nr 1 w Ustroniu – 20.000 zł

2019 r. – Zakup wyposażenia pracowni robotyki Szkoły Podstawowej nr 1 – 20.000 zł

2020 r. – Świetlica – nowoczesna, kolorowa i bezpieczna przestrzeń dla każdego ucznia – 39.960 zł

USTROŃ CENTRUM

2017 r. – Budowa dwóch siłowni zewnętrznych „Od juniora do seniora” dla osiedli Centrum i Manhattan – 40.000 zł;

2018 r. – „Nasze Zielone Osiedle” – zagospodarowanie i odnowa terenów zieleni z elementami małej architektury w obrębie os. Centrum, ul. Konopnickiej oraz ul. Konopnickiej BIS – 40.000 zł

2019 r. – Mini plac zabaw dla najmłodszych – 40.000 zł

2020 r. – Plac zabaw dla dzieci – 40.000 zł

USTROŃ DOLNY

2017 r. – Zielona strefa relaksu i wypoczynku – 31.500 zł; Remont chodnika na ul. Cieszyńskiej od nr 6 w stronę światła (dużego Tesco) – 8.500 zł;

2018 r. – Hałas? Nie dla nas! – 39.956 zł

2019 r. – Siłownia plenerowa – Park Street Workout – 40.000 zł

2020 r. – Świetlica – Mały świat dziecka (SP-2) – 39.114,64 zł

ZAWODZIE

2017 r. – Miejsce edukacyjno-wypoczynkowe, upamiętniające budowniczych Zawodzia – 39.433,80 zł;

2018 r. – Wymiana barier energochłonnych wzdłuż ul. Skalica – 40.000 zł

2019 r. – Modernizacja odwodnienia odcinka ul. Kuźniczej – 38.000 zł

2020 r. – Plac zabaw dla dzieci z dzielnicy Zawodzie – 40.000 zł

HERMANICE

2017 r. – Boisko do siatkówki plażowej – 40.000 zł;

2018 r. – Bezpieczne przejście nad Wisłę przez ul. Skoczowską oraz montaż siłowni w pasie zieleni przy ul. Skoczowskiej – 40.000 zł

2019 r. – Konserwacja dwóch zabytkowych krzyży – 40.000 zł

2020 r. – Rozbudowa boiska do siatkówki plażowej – 40.000 zł

LIPOWIEC

2017 r. – Szkoła 2.0 – 37.000 zł; Punkt Widokowy – Lipowski Groń – 3.000 zł;

2018 r. – Modernizacja klatki schodowej w remizie OSP Ustron- Lipowiec – 13.010 zł

2018 r. – Nowoczesna Szkoła 26.990 zł

2019 r. – Modernizacja budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Ustroniu Lipowcu – 40.000 zł

2020 r. – Nowoczesna pracownia multimedialna dla Szkoły Podstawowej nr 5 – 40.000 zł

NIERODZIM

2017 r. – Kreatywne podwórko szkolne – 10.500 zł; Zabawy z uśmiechem – 21.999 zł; Skwerek rekreacyjny – 7.501 zł;

2018 r. – Mały reporter-Osiedle Nierodzim w obiektywie dzieci – 10.000 zł

2018 r. – Siłownia zewnętrzna – 19.780 zł

2018 r. – „My som stela” – podtrzymujemy tradycje ludowe – 10.220 zł

2019 r. – Nierodzim na sportowo – 12.300 zł

2019 r. – Pływamy jak rybki w wodzie – 12.728 zł

2019 r. – Siłownia zewnętrzna – kontynuacja – 14.972 zł

2020 r. – Zostań szkolnym programistą (SP-6) – 28.000 zł

2020 r. – Bezpieczni na szóstkę (SP-6) – 12.000 zł

W ubiegłym roku realizowano projekt „Nasze Zielone Osiedle” – zagospodarowanie i odnowa terenów zieleni z elementami małej architektury w obrębie os. Centrum, ul. Konopnickiej oraz ul. Konopnickiej BIS – 40.000 zł. W ramach projektu zorganizowano też „Akcję dla Ziemi”. Na zdjęciu wspólna praca sekretarza miasta Ireneusza Stańka, prezesa Spółdzielni Mieszkaniowej „Zacisze” Tadeusza Dybka, członków Klubu Gaja, mieszkańców osiedla i dzieci. Razem budowano również skrzynki lęgowe dla ptaków i domki dla owadów.

Fot. M. Niemiec

W marcu 2014 roku 9-letni Radek uczestniczył w II Konkursie Gitarowym „Blue Tone” w Katowicach w dwóch kategoriach i z powodzeniem rywalizował z 13-latkami. W kat. klasycznej zdobył 2. miejsce, a w kat. elektrycznej – 3. Ażutem Radka jest to, że potrafił czerpać z różnych źródeł. Gitary elektrycznej uczył go Zbigniew Bałdys, a nauczycielką w Ognisku Muzycznym Towarzystwa Kształcenia Artystycznego była Małgorzata Groborz, która mówiła o Radku: „Jest uczniem o świetnej pamięci muzycznej, radosnym i otwartym”. Fot. W. Suchta

Ten kadr pochodzi z filmu udostępnionego na profilu Radka na Facebooku. Pod nagraniem gitarzysty napisał: „Minęło właśnie 7 lat od mojego pierwszego występu na elektryku. Wtedy to jeszcze gitara była większa ode mnie, ale chyba nie było najgorzej? Od niego się wszystko zaczęło: Slash-Apocalyptic Love.” Było to 22 marca 2013 roku w MDK „Prażakówka” podczas 10. Miejskiego Przeglądu Amatorskich Zespołów Artystycznych i Solistów, w którym Radek zdobył wyróżnienie. Potem były już tylko pierwsze miejsca i grand prix.

Unikalne, bo uśmiechnięte zdjęcie Radka. Zwykle gdy gra, jest niezwykle skupiony. Duet z Borysem Jędrzejczykiem z koncertu Towarzystwa Kształcenia Artystycznego, kwiecień 2019 rok. Fot. M. Niemiec

Rok 2017 – suport przed „Perfektem” w amfiteatrze w ramach Otwarcia Sezonu Uzdrowskiego. Wchodząc na scenę Grzegorz Markowski wyraził uznanie dla talentu Radka i powiedział: „On na pewno będzie się rozwijał, bo my już raczej będziemy się związać.” Fot. M. Niemiec

CHŁOPAK Z GITARAMI

Czy o nastolatku można mówić, że jest utytułowany? Można, gdy mówimy o Radku Stojdzie, ustroniaku, absolwencie Szkoły Podstawowej nr 2 w Ustroniu, obecnie uczniu Liceum Ogólnokształcącego im. Antoniego Osuchowskiego w Cieszynie.

Ten wyjątkowy młody człowiek za-pragnął zostać gitarzystą, gdy miał 3 lata i od tamtego czasu konsekwentnie realizuje plan, który ma go zaprowadzić na szczyty. Już jako kilkulatek twierdził, że zostanie gwiazdą i gdy patrzymy na jego determinację, można w to uwierzyć. Mimo wielu sukcesów, nagród zdobytych na festiwalach, przeglądach, duetów z profesjonalnymi i znanymi muzykami, suportów gwiazd, Radkowi woda sodowa nie uderzyła do głowy. Ma w sobie wiele pokory, szacunek dla nauczycieli, a przy tym jest bardzo pracowity.

Gitarę bierze do ręki każdego dnia, wynajduje rockowe hity i tworzy oryginalne aranżacje, komponuje też własną muzykę. Marzy o założeniu zespołu i koncertowaniu na całym świecie. Od początku w pracy artystycznej wspiera go mama, która pełni rolę menadżera, jest na wszystkich koncertach, nagrywa filmy i robi zdjęcia z występów. Radek z przyjemnością bierze udział we wszelkich przedsięwzięciach muzycznych organizowanych w mieście, bardzo lubi kontakt z publicznością. Na co dzień można go posłuchać na oficjalnym facebookowym fanpage’u Radek Stojda oraz kanale youtube. (mn)

Rok 2015 i wspianą koncert w „Prażakówce” poświęcony pamięci Tadeusza Nalepy, Miry Kubaśińskiej i Breckoutów. Radek wystąpił jako suport, ale problemy techniczne nie pozwoliły mu zagrać utworu „Kiedy byłem małym chłopcem”. Wykonał go w finale, kiedy został poproszony na scenę przez głównego wykonawcę, gitarzystę Roberta Lubera, który powiedział o Radku: „Gdy słyszy się takich młodych ludzi można być pewnym, że dobra muzyka nie zaginie”. Fot. W. Suchta

Wręczenie nagród w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury podczas sesji Rady Miasta Ustronia – grudzień 2017 rok. Najmłodszemu laureatowi tej nagrody towarzyszy Monika Stojda – mama i menadżer. Fot. M. Niemiec

W maju 2019 roku Radek zakwalifikował się na warsztaty Akademii Jana Borysewicz, po miesiącu muzyk zaprosił go na wspólne nagranie i w czerwcu młody ustroniak zagrał w duecie z legendą polskiej gitary w Radio Lublin.

Nie odbędzie się również jedna z czołowych imprez, czyli Koncert dla Mamy i Taty.
Fot. K. Francuz

A CO W „PRAŻAKÓWCE”?

Jesteśmy cali i zdrowi, szkoda tylko, że nie możemy działać jak zwykle. Ale tak jest wszędzie i trzeba to zaakceptować, przetrwać, tymczasowo przyzwyczaić się i próbować pracować inaczej. Po wykorzystaniu zaległych urlopów nadrobiamy zaległości w sprzątaniu i inwentaryzowaniu magazynów rekwizytów i strojów, naprawiamy drobne ubytki, malujemy to, co możemy. Na bieżąco śledzimy wszelkie informacje ustawowe by natychmiast na nie zareagować. Napisaaliśmy wniosek do Narodowego Centrum Kultury, który promowałby wirtualnie nasze działania i ukazał zza kulis to, co niewidoczne dla widza. Jeśli wszystko pójdzie po naszej myśli, na początku sierpnia będzie można oglądać gotowy produkt. Jesteśmy obecni w Internecie – nasi Instruktorzy na Facebooku i YouTube kontaktują się z podopiecznymi i nie tylko, zamieszczając filmy instruktażowe, szkoląc, zachęcając do ćwiczeń i nowych wyzwań. Przygotowane przez nas miejskie konkursy dla szkół musieliśmy odwołać – cóż, odbędą się w kolejnym roku szkolnym. Niedokończone Ustrońskie Spotkania Teatralne przeniesione na maj kolejny raz zmieniają termin – tym razem na październik. „Kobieta idealna” odbędzie się 17.10. w sobotę zaś na spektakl „Pelcia, czyli jak żyć, żeby nie odnieść sukcesu” zapraszamy 30.10.2020 r. Mamy nadzieję, że tegoroczna XXI Ustrońska Jesień Muzyczna odbędzie się bez przeszkód i zaplanowane imprezy: Koncert piosenek Seweryna Krajewskiego, Koncert Trzech Tenorów (rozmawiałam z Bartoszem Kuczykiem, wraz z Mirkiem Niewiadomskim i Mariuszem Rutą pozdrawiają ukochaną ustronską widownię), Charytatywny koncert fortepianowy Adama Makowicza, Legendy muzyczne – program z piosenkami Ireny Jarockiej i Anny Jantar, Benefis Janusza Śliwki i Koncert Młodych Talentów – ucieszą wszystkich chętnych widzów.

Amfiteatr nie daje o sobie zapomnieć i jak każdy teren zielony wymaga pielęgnacji i dbałości. I tam więc prowadzimy wszelkie prace porządkowe i remontowe mając nadzieję, że może coś się w nim jednak latem zadzieje. Plany są, ustalenia wstępne także – nic, tylko podpisywać umowy jeśli będzie taka możliwość. Jubileuszowy X Plener Rzeźbiarski DAR ma szansę (tak myślimy) odbyć się w czerwcu (planowo od 8.06.). Nie będzie międzynarodowy ale miejscowi rzeźbiarze nie zawiodą. Z udziałem publiczności może być krucho – ale zobaczymy, kto wie... Drodzy Państwo! Pozdrawiamy serdecznie wszystkich wiernych widzów i sympatyków naszego MDK-u pozostając w nadziei, że wkrótce wrócimy do normalności i z naszych wzajemnych kontaktów wypływać będą sympatia, przyjaźń, życzliwość, radość i to wszystko, co ludziom do szczęścia i zwyczajnego życia jest potrzebne.

**dyrektor Barbara Nawrotek-Żmijewska
z załogą MDK „Prażakówka”**

KOBIETY STELA

Fot. Karolina Francuz

Anna Pluta z d. Pniak

Obecnie studiuje ekonomię na Uniwersytecie Ekonomicznym w Katowicach, a edukację łączy z wychowaniem córki Magdaleny. W wolnych chwilach uwielbia grać w gry planszowe. Ania przeprowadziła się do Gliwic, lecz bardzo tęskni za Ustroniem. Kiedyś nie rozumiała, dlaczego tłumy co weekend przyjeżdżają do Ustronia stojąc w korku, a teraz sama chętnie to robi.

Karolina Francuz

PILCHA Z PWN-EM SPÓR O 1 MAJA

Jesienią minie 25 lat od śmierci Józefa Pilcha – humanisty samouka, znanego bibliofila, działacza spółdzielczego i kulturalnego oraz badacza i popularyzatora dziejów naszego regionu, a zwłaszcza Ustronia. Niemniej zarówno horyzonty, jak i dorobek autora *Polskich pierwodruków cieszyńskich* zdecydowanie przekraczały skalę mikro, o czym świadczą także jego wielorakie i szerokie kontakty. Stąd inicjatywa, by wspomnianą rocznicę upamiętnić opublikowaniem obszernej części spuścizny epistolarnej redaktora pierwszych ośmiu „Pamiętników Ustroniskich”. Na tom „*W atmosferze ksiąg, gór i bliskich dusz*”. Wybór korespondencji Józefa Pilcha z lat 1936–1995 złoży się ok. 200 listów i kart pocztowych, obudowanych przypisami, wstępami do bloków wiadomości wymienianych z poszczególnymi osobami oraz ciekawym materiałem ilustracyjnym. W zamierzeniu będzie to pozycja analogiczna do tomu *Zmieszany zapach książek i jabłek. Wybór korespondencji Jana Wantuły z lat 1899–1953* i ufam, że zostanie równie życzliwie przyjęta. Wypada też nadmienić, że w 2013 r. – z okazji 100-lecia urodzin Pilcha – ukazał się *Dziennik. Zapiski bibliofila i dziejopisa z lat 1963–1995*, który można uznać za wprowadzenie do jego korespondencji i zapowiedź jej bogactwa.

Przygotowywana publikacja koncentruje się na wiadomościach prywatnych. Pośród ich nadawców i adresatów znajdziemy m.in. socjologa Jana Szczepańskiego, językoznawcę Jana Miodka, pisarzy takich jak Irena Krzywicka, Jan Wiktor czy Maria Wardas, dyrektora Biblioteki Ossolineum Janusza Albina, współtwórcę PPSD Ryszarda Kunickiego, historyka śląskiego Alojzego Targa, a także folklorystę Daniela Kadłubca, nestora dziennikarstwa Władysława Oszeldę oraz innych cieszyńskich regionalistów, np. Jana Brodę i Józefa Golca. Ponadto bibliofil z Gojów korespondował – na ogół pod kątem pisanych artykułów czy haseł do *Polskiego* i *Śląskiego*

słownika biograficznego – z rozmaitymi instytucjami. Należały do nich choćby Biblioteka Narodowa, Wydawnictwo Zakładu Narodowego im. Ossolińskich, Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Historycznego, Biblioteka Jagiellońska, Śląski Instytut Naukowy oraz redakcja *Wielkiej encyklopedii powszechnej PWN*. I właśnie przy tej ostatniej się zatrzymajmy, gdyż kwestia, którą z nią roztrząsał, ma związek z nadchodzącymi świętami majowymi.

Na początku warto zauważyć, że ich problematyka występuje też w opracowaniach Pilcha. Czytelnikom „Gazety Ustroniskiej” (1991, nr 10) przybliżał on przedwojenne obchody 3 Maja na podstawie notek prasowych z przełomu lat 20. i 30. Z kolei na łamach „Głosu Ziemi Cieszyńskiej” (1974, nr 18) zamieścił artykuł *Z pierwszomajowych tradycji regionu*, obrazujący demonstracje robotników w Święto Pracy na początku XX w., coraz liczniejsze i odważniejsze mimo sprzeciwów i sankcji ze strony fabrykantów. „Należy zaznaczyć – podkreślał autor – że śląska klasa robotnicza od początku świąt 1-majowych łączyła w nich hasła wyzwolenia społecznego i narodowego”.

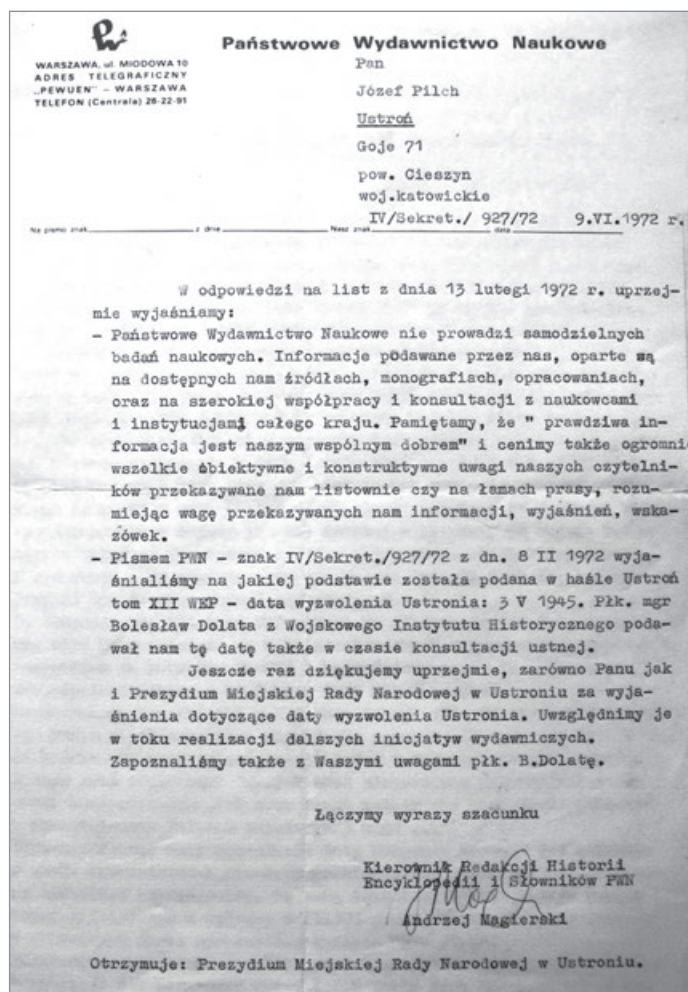
Owe dwa dni stały się przedmiotem kontrowersji między Pilchem a redaktorami PWN, czego świadectwo stanowi pięć listów zachowanych w archiwum rodzinnym (te nadane przez naszego historyka – w formie kopii maszynopisu). Zaczyna się sucho i ogólnie. Akurat 3 maja 1971 r. autor monografii *Ustron 1939–1945* skierował do Państwowego Wydawnictwa Naukowego list o treści: *W związku z zapowiedzią drugiego wydania „Wielkiej encyklopedii powszechnej” proszę o skorygowanie pomyłki faktograficznej pod hasłem „Ustron” zamieszczonym w tomie 12-tym. Podano w wierszu 21: „Ustron wyzwolony został 3 V 1945”. Powinno być: „Ustron wyzwolony został 1 V 1945”. Pomyłka nie została skorygowana w erracie tomu 13-tego.*

Odpowiedzi doczekał się dopiero... 8 lutego 1972 r. Redaktor naczelny encyklopedii i słowników PWN Henryk Bonecki pouczył adresata: *Według najnowszych danych Ustron wyzwolony został 3 V 1945 r. Jako źródło tej informacji wskazał książkę płk. Bolesława Dolaty z Wojskowego Instytutu Historycznego Wyzwolenie Polski 1944–1945 oraz dodał, że autor osobiście potwierdził ową datę.*

Ale skrupulatny Pilch nie mógł przystać na błąd i już 13 lutego 1972 r., odnosząc się do otrzymanego pisma, wyjaśniał: *Mylna data wyzwolenia miejscowości Ustron jest drobiazgiem, ponieważ jednak łączy się ona z Świętem Pracy (...), miejscowość uważa ten dzień za podwójne święto. Kilka tysięcy mieszkańców (...) – a między nimi również podpisany – nigdy nie zapomni wkroczenia w dniu 1 maja 1945 o godz. 9-tej wojsk radzieckich oraz partyzantów z sąsiadujących gór – do Ustronia. W tym samym dniu około godz. 15-tej odbył się wielki wiec na rynku, na którym przemawiał – żyjący jeszcze dzisiaj – pierwszy po wojnie burmistrz Ustronia Franciszek Zawada i major wojsk radzieckich Stepanowicz.*

Dalej nadawca wyluszczał: *Po ukazaniu się XII tomu WEP sprawa (...) była omawiana na zebraniach różnych organizacji (...) i upoważniony przez te organizacje zawiadomiłem (...) [PWN]. Zaznaczam, że Dom Książki w Ustroniu liczył około 50 abonentów WEP, a tym samym wieść o pomyłce szybko się rozeszła. Na zebraniu ZBoWiD (...) jeden z organizatorów uroczystości 1 maja 1945 oświadczył: „Jak ktoś niepoważnie potraktował w WEP obozy koncentracyjne, tak samo komuś zależy, aby wyzwolenie połączyć z przedwojennym świętem narodowym 3 Maja...”. Udokumentowanie daty wyzwolenia Ustronia zostało już dokonane w wielu wydawnictwach, prasie, wspomnieniach. Na życzenie Redakcji mogę opracować bibliografię. Tę samą datę, tj. 1 maja, podaje docent Józef Chlebowczyk w wydanej w r. 1971 (...) książce „Nad Olzą”. Działaczom społecznym i politycznym Ustronia chodzi [o to], by nie podrywać autorytetu tak poważnemu wydawnictwu, jakim jest Redakcja WEP. [Jednak] W wypadku podania błędnej daty w drugim wydaniu sprawa na ogół blaha może (zupełnie niepotrzebnie) być przedstawiona na łamach prasy. Dziwnym wydaje się, że więcej autorytatywnym czynnikiem dla ustalenia daty jest mgr Dolata aniżeli 8-tysięczna liczba mieszkańców Ustronia, z których najmniej połowa pamięta ten najszcześniejszy dla nich dzień.*

Jak zakończył się ów spór? Kierownik redakcji historycznej encyklopedii PWN Andrzej Magierski tłumaczył 9 czerwca 1972 r.: *Państwowe Wydawnictwo Naukowe nie prowadzi samodzielnych badań naukowych. Informacje podawane przez nas oparte są na dostępnych źródłach, monografiach, opracowaniach oraz na szerokiej współpracy i konsultacji z naukowcami i instytucjami całego kraju. Pamiętamy, że „prawdziwa informacja jest naszym*

Po naszymu...

Witejcie ludkowie mili

Jako też znoszący ty łobowióznikowe insygnia koronawirusa – maski i rynkawiczki? Hónym nas do tego prziluczili i na ceście już doprowadzają panuje pandymicznie moda – rozmaite kolory i wszelijaki mustry. Ale nima to taki łatwe do zniesiynio. Łoto baji, kiery nosi bryle i maseczke, to szkła roz dwa zaparujóm i nic sie nie widzi. Ale już wymyślili, że pumogo ciynki drótek wciśnióno do tego rulóna u wyrchu i trzeba go kapke do nosa docisnąć. Moja kamratka szła z miyszkaniem bez bryli, ale tóm maske miała takóm słosznóm prowie aż na łoczy, nó i na schodach ani sie nie nazdała jak zhóczala. Chwała Bogu, że jyno na giczach i na dupie mo pełno sinioków, nale to sie ji isto pryndzjy straci niż tyn koronawirus. Bo tak to wyglóndo, że ty maski a rynkawiczki trzeja bydzie jeszcze dlógo nosić. A wiela śmiecio je z tego, jak se ło tym pomyślym to mie zaroz głowa boli. Kaj sie podziwosz, to leżóm rynkawiczki. Ludzie, na zlitujcie sie a nie zaśmieciejcie tak tego świata!

Niejedyn narzyko, że łód czynstego mycio ryncce majóm strasznućnie suchóm skóre i fórt trzeja jóm mazać jakimisi mazidlami. Ale to jeszcze nic! Już dwie znóme sklepikorki sie skarżyły, że jak noszóm ty rynkawiczki, to sie jim ryncce pocóm i wyskakuje na skórze tako egzyma. Trzeja by to lyczć, nale jako, dyć rynkawiczki na ryncach muszóm być całutkóm dniówke i już!

Starsi ludzie nieroz sóm tymi przepisami wypłoszóni, chcóm wszycko robić dobrze, ale nie bardzo jim ty nowe zasady wchodzóm do głowy. Moja sómsiadka łoto prawila, że sie rada po śniodaniu kole dziesióntej zdrzymnie, a tu akurat trzeja jiś do sklepu aspón po żymle czy kónsek chleba, tóż budzik nastawio, coby nie zaspac, bo w inszym czasie jak przed poledniem nic nie kupi. To nima prawda! Nie chciała mi bardzo wierzić, ale musiałach ji przisiónc, że łona może iś do sklepu ło kierej chce, a jedyn market je fórt łodewrzity łód szóstej rano do północy. Tóż ji przisiyngóm, na wszycki śwyntości, że to młodzi ni mogóm nic kupować łód dziesióntej do dwanostej, bo to je czas jyno do emerytów. Pokiwała głowóm, ale zdo mi sie, że i tak nie wierzi, bo słyszam jak tam u ni budzik dzwóni, a potym łona hónym kansik sie wybiyro.

Skwóła tych chrómskich masek poznać sie nielza! Pryndzjy sie skapniesz kiery znómy idzie, jak smyczy psa, bo psy masek nie muszóm mieć. Nale nie kóždy mo psa, a jak jeszcze łoblecze słóneczne bryle, nó nie poznosz!

Wiosna piekno, ciepłutko, tóż niejedno frełka z nadziejóm szpacyruje, a nuż sie spodoba jakimu feshakowi. Ale

jak tu rozpoznać feshaka jak gymbe mo zawióznanom? Teroski kážno zgrabno mo szanse. Łoblecze miniówke, cycki i brzuch na wyrchu, a choćby gymba była niehersko, to jóm przykryje maskóm. Tóż pošmiyjmy sie kapke, a starejmy sie w tyn wiosynny czas widzieć i dobre stróny w żywobyciu. Dzierżmy sie zdrowo, nie rozmyślejmy fórt ło tej chorobie i nie dejmy sie zwaryjować.

Staro ustróniozca

Fotografia pochodzi z 1920 roku i przedstawia ulice Londynu u schyłku pandemii „hiszpanki”. Grypa hiszpańska wywołana przez wyjątkowo groźną odmianę podtypu H1N1 wirusa A grypy szalała w USA, Azji, Afryce i Europie (głównie Francja) w latach 1918-1920. Liczba ofiar pandemii znacznie przewyższyła liczbę ofiar frontów I wojny światowej. Podawane są różne szacunki śmiertelności na całym świecie: od 21-25 mln do 50-100 mln. Była to pierwsza pandemia od czasów czarnej śmierci (1347-1350) o tak wysokiej śmiertelności. Zachorowało na nią ok. 500 mln ludzi, co stanowiło wówczas 1/3 populacji świata (na podst. Wikipedii). Dziękujemy za udostępnienie zdjęcia mieszkańcowi Ustronia Henrykowi Wierniewskiemu.

(cd. ze str. 10)

wspólnym dobrem” [tym zdaniem zakończył swój list Pilch – dop. K.Sz.] i cenimy także ogromnie wszelkie obiektywne i konstruktywne uwagi naszych czytelników (...). Redaktor przypominał, że datę 3 maja zaczerpnięto z monografii Dolaty, a także podziękował ustrónskiemu historykowi i Miejskiej Radzie Narodowej za sprostowanie, obiecując wziąć je pod uwagę w toku realizacji dalszych inicjatyw wydawniczych. Nie zdołałam niestety ustalić, czy i kiedy to nastąpiło; zamiast pełnego nowego wydania II WEP wyszła tylko „seria B” (dziś unikat), a 4-tomowa Encyklopedia powszechna z lat 70. nie uwzględnia takich detali.

W tym kontekście warto zaakcentować znaczenie, jakie przypisywał Pilch szczegółom. W liście do Alojzego Targa z 1969 r. wyznawał: Ciekawym, czy Niemiec wejdzie do [„Polskiego” słownika [biograficznego]]. Rodzina chciałaby, abym więcej napisał o okupacji, ale nie ma dowodów. Taka już moja natura, że mam szacunek dla drobiazgów, ale nie potrafię ich napisać bez udokumentowania. Korespondenci niejednokrotnie podkreślali wartość mniejszych i większych prac ustrónskiego historyka. Po przyznaniu Pilchowi w 1983 r. Śląskiej Nagrody im. J. Ligonia siostry Zofia Bieleś i Elżbieta Heczko, córki działacza Robotniczego

Stowarzyszenia Kulturalno-Oświatowego „Siła” Piotra Kornuty, przekonywały: Zasłużyłeś na nagrodę. Za Twoją pracowitość za szukaniem prawdy i nie za zmyśleniem. I za to, że napisałeś o ludziach z Ustronia, którzy zginęli lub byli w obozach koncentracyjnych. [...] Pisanie i szperanie o „Sile”, która wyszła z partii soc[jalno-]dem[okratycznej], którą dziś nie bardzo uznają, lecz która tak dużo zrobiła dla młodzieży robotniczej i dobrze ją wychowała na porządnym i uczciwym obywateli jak w Polsce, tak i u nas [tj. na Zaolziu – dop. K.Sz.]. Za starania, żeby to wyszło drukiem, i nieodstąpienie, żeby coś zmienić. To jest odwaga i uczciwość.

Powyższe wyimki stanowią jedynie przedsmak urozmaiconego tomu korespondencji, która ogniskuje się wokół kilku motywów: regionalno-kulturalnego, historycznego, spółdzielczego, PPS-owskiego, bibliofilskiego i... emigracyjnego. Książka ukaże się w październiku 2020 r. pod patronatem Burmistrza Miasta Ustronia oraz Starostwa Powiatowego w Cieszyźnie w wydawnictwie Galeria na Gojach. Wierzę, że będzie nie tylko najlepszym sposobem przypomnienia o Pilchu z okazji ćwierćwiecza jego śmierci, lecz także frapującą lekturą i źródłem wszechstronnej wiedzy o małej ojczyźnie dla mieszkańców całego Śląska Cieszyńskiego.

Katarzyna Szkaradnik

Jeszcze nikt nie jest w stanie wiarygodnie określić, jak długo przyjdzie nam żyć w „czasach zarazy” i czy pandemia koronawirusa SARS-CoV-2 potrwa jeszcze tygodnie, miesiące czy też lata (a może będzie nam stałe już towarzyszyć niczym „tradycyjna” grypa?), ale co bardziej niecierpliwi i w gorącej wodzie kąpani politycy (różnych frakcji i szczebli) rozpoczęli poszukiwania odpowiedzi na pytanie: „Kto jest winien?”. Odpowiedź okazała się prosta i oczywista, w repertuarze odpowiedzi udzielanej przez większość polityków na większość pytań w zasadzie jedyna, czyli: „Oni!”. Problem jedynie w tym, aby owych „onych” wskazać paluchem i nazwać po imieniu, nic więc dziwnego, że poszukiwanie winnych – prowadzone jak to zwykle w takich sytuacjach bywa na chybcika i po omacku – przypomina przysłowiowe „polowanie na czarownicę”. A jako że stopy dawno już zostały podpalone i płoną, czekając na swe ofiary, to i szybcutko stosowne „czarownice” się znalazły. Co ciekawe, winnymi pandemii okazują się nie tylko należący do różnych nacji i ras/typów antropologicznych przedstawiciele *Homo sapiens*, ale także spora gromadka innych gatunków zwierząt.

Od lat znanym naukowcom „źródłem” koronawirusów są m.in. nietoperze i pangoliny (czyli łuskowce – ssaki przypominające wyglądem pancerniki). Niewiele więc czasu upłynęło, a oto wiedziony jakimiś pokretnymi drogami dedukcji polski polityk gminnego szczebla zawniósł o „przeniesienie” miejscowej kolonii nietoperzy, jako domniemanego źródła zła wszelakiego, z groźnym dla ludzi koronawirusem na czele. Ot, jakież to proste, a przede wszystkim zapewniające medialny rozgłos rozwiązanie. A że z prawdą ma niewiele wspólnego? Co tam, ileż to razy w dziejach ludzkiego rodu na realnych i symbolicznych stosach wraz z niejedną „czarownicą” spłonęły pospół prawda, logika, rzetelność, uczciwość i odpowiedzialność.

Pośród medialnego wrzasku i szumu koronawirusowych *fake newsów* moją uwagę przykuły natomiast informacje niejako pokrewne, a dotyczące licznych odzwierzęcych chorób, które od lat z mniejszym i większym skutkiem (często, niestety, śmiertelnym), aczkolwiek zdecydowanie „ciszej” nawiedzają ludzką populację na całym świecie. Oto całkiem niedawno przemknęła przez różnorakie media wieść, że jeszcze nie skończyła się pandemia koronawirusa, a już pojawiły się nowe, równie niebezpieczne dla zdrowia i ludzkiego życia hantawirusy. Tymczasem hantawirusy są znane „od zawsze” i występują w zasadzie na całym świecie, a ich naturalnym rezerwuarem i siedliskiem są różne gryzonie. To rzeczywiście niezwykle zjadliwe czynniki chorobotwórcze, wywołujące u człowieka – o ile dojdzie do zakażenia – choroby o groźnie brzmiących nazwach (gorączka krwotoczna z zespołem nerkowym, hantawirusowy zespół płucny) i wysokiej śmiertelności, przy której COVID-19 jawi się schorzeniem o w miarę łagodnym przebiegu. Różnica pomiędzy koronawirusami a hantawirusami jest bardzo istotna – te pierwsze błyskawicznie rozprzestrzeniają się wśród ludzi drogą kropelkową, natomiast aby zarazić się hantawirusami konieczny jest kontakt nie z innym człowiekiem, ale z gryzoniem i bynajmniej wcale nie chodzi w tym przypadku o pogryzienie czy podrapanie – do zarażenia się wystarczy mieć kontakt z jego śliną, moczem lub odchodami.

Różne gryzonie przenoszą różne rodzaje hantawirusów: rezerwuarem wirusa Puumala jest nornica ruda, wirus Hantaan jest związany z myszą (myszarka) polną, a z kolei wirus Seul przenoszony jest przez szczura norweskiego. O ile na informację, że w Chinach notuje się rocznie kilkadziesiąt, a nawet sto tysięcy „odgryzoniowych” zakażeń hantawirusami machnąłbym od biedy ręką, to wiadomość, że co najmniej od 2004 r. również w Polsce regularnie rozpoznawane są efekty zakażenia hantawirusem Dobrava-Belgrad, przykuła moją uwagę. W sumie są to nieliczne przypadki, rzędu kilku-kilkunastu rocznie (z niewielkimi epidemiami np. w latach 2007-2009 i 2014), na dodatek ograniczone do południowo-wschodniej części Polski

(Beskid Niski, Góry Sanocko-Turczańskie, Bieszczady). Ofiarami zakażeń okazywali się dotąd w zdecydowanej większości leśnicy i ludzie pracujący w lesie lub mieszkający w pobliżu lasu i w nim regularnie przebywający, a wzrost zachorowań odnotowywano po tzw. latach nasiennych, kiedy to leśne drzewa szczególnie obficie owocują. Łatwo te wzajemne powiązania wyjaśnić, gdyż wirus Dobrava-Belgrad „krąży” w populacji myszy (myszarki) leśnej, zwanej czasem wielkooką.

Mysz czy myszarka? Lata całe (żeby nie powiedzieć – wieki) mysz była myszą, zwaną w zależności od ulubionego siedliska domową, polną, zaroślową czy leśną.

BLIŻEJ NATURY

MYSZY, MYSZARKI I LUDZIE (2)

Jako że naukowcy raz na jakiś czas „muszą” co nieco zamieszać i zamącić w systematyce i nazewnictwie, w 2015 r. Polska Akademia Nauk w dziele pt. „Polskie nazewnictwo ssaków świata” zdecydowała, że o ile domostwa i zabudowania pospół zamieszkujemy wraz z *myszą domową*, to pola, zarośla i lasy są odąd dominium *myszarki*, odpowiednio *polnej*, *zaroślowej* i *leśnej*. Czyli łacińska *Mus* to tylko i wyłącznie polska *mysz*, a nieco dziwnie brzmiąca dla uszu większości z nas *myszarka* to odrębny rodzaj *Apodemus*, która to nazwa ma greckie źródła w słowie *apodēmos* – poza domem (lub za granicą). Niech i tak będzie, ale przyznać się muszę, że ilekroć napotkam jakieś myszokształtne stworzenie, to i tak krzyczę: „Mysz!”, bowiem „myszarka” jakoś mi w tej sytuacji nie przychodzi do głowy.

Bez względu na to czy z *myszą leśną*, czy też z *myszarką leśną* mamy do czynienia, to przecież i tak chodzi o dokładnie to samo – w całej swojej myszowatości – zwierzę. To niewielki gryzoń, którego ciało osiąga od 8 do 13 cm długości (z tak samo długim, cienkim i pozbawionym owłosienia ogonem), ważąc przy tym od 20 do 50 gramów. Pod względem kolorystycznym stworzenie nie ma nic z przysłowiowej „szarej myszki”, gdyż jego sierść ma rdzawo- lub kasztanowobrazowy kolor, za wyjątkiem śnieżnobiałego brzucha, z żółtawym pasem przecinającym pierś. Uwagę zwracają wielkie oczy oraz duże uszy – to przystosowanie do nocnego trybu życia. Preferowanym siedliskiem tego gryzonia – zgodnie z jego nazwą gatunkową – są tereny leśne i zadrzewione, ale zasiedla również sady i tereny uprawne, a w ludzkich zabudowaniach pojawia się przede wszystkim w okresie zimy. W odróżnieniu od wielu gatunków gryzoni, które lubią wieść życie stadne, *mysz leśna* jest typem samotnika, strzegącego swojego terytorium. W jego obrębie niezbędna jest kryjówka, tak do bezpiecznego przesypiania dnia, jak i wydania oraz wychowania potomstwa. Taką kryjówką bywają najczęściej dziuple w drzewach, a nawet ptasie budki lęgowe, z których te na ogół roślinożerne zwierzęta potrafią dosłownie wygryźć ich ptasich lokatorów. Do zajmowania tych wysoko położonych „miejscówek” pomagają także do kolonizowania strychów i poddaszy naszych domostw (w ten sposób raczej rzadko dochodzi do konfliktów pomiędzy *myszarkami leśnymi* z *myszami domowymi*, które preferują zdecydowanie niżej położone piwnice, szopy, składziki i spiżarnie). *Myszarce leśnej* zdarza się czasem kopać – zwykle między korzeniami drzew – głębokie, dochodzące nawet do 1,5 m głębokości ziemne nory lub zajmować te wykonane przez krety i nornice. Chociaż podstawowym pokarmem gryzoni tego gatunku są nasiona i owoce (np. bukień), to nie pogardzą korą drzew i krzewów, przekaszą owady, a jak nadarzy się okazja, to i padlinę bądź pisklęta.

Generalnie *myszarkę leśną* – z uwagi na nocny tryb życia – trudno napotkać w jej naturalnym siedlisku, chociaż czasem odnajduję podczas leśnych wędrówek jej truchła. Tym bardziej więc byłam zaskoczona bardzo spokojnym, wręcz oswiało-ospałym przedstawicielem tego gatunku, który w minionym roku odwiedził mój ogród i nad wyraz cierpliwie pozował do kilku zdjęć. Kiedy dziś – uzbrojony w wiedzę o mysim hantawirusie – pomyślę o tym spotkaniu, to jakoś mniej entuzjastycznie oceniam swoje fotograficzne trofeum...

Tekst i zdjęcia: **Aleksander Dorda**

Od Marka Cholewy otrzymaliśmy zdjęcie, na którym jego syn Mateusz Cholewa pozuje na tle pomnika ze swoim malutkim synem (zdjęcie z lewej). Chłopczyk nazywa się Jan Cholewa, tak jak uwieczniony na pomniku bohater. Zapytaliśmy pana Marka, czy celowo dla wnuka wybrane zostało imię Jan i czy jest spokrewniony z lotnikiem RAF-u, na co otrzymaliśmy odpowiedź: - Nasza rodzina ze strony ojca pochodzi z Ustronia. Ojciec Władysław już nie żyje, ale dawniej wiele opowiadał mi o swoim ojcu, a moim dziadku - Ludwiku Cholewie, który pracował w Kuźni Ustron i był komendantem OSP w Ustroniu. Mój wujek (Jan Cholewa) był przez wiele lat prezesem klubu sportowego. Nie jestem pewien, jakie pokrewieństwo istnieje pomiędzy wybitnym lotnikiem, a naszą rodziną, ale z tego, co pamiętam jesteśmy w jakiś sposób powiązani rodzinnie. Muszę to kiedyś wyjaśnić w Urzędzie Stanu Cywilnego. Wnuk otrzymał imię Jan na cześć bohaterskiego Janka Cholewy. Tak zdecydował syn ze swoją żoną. Uznali, że mieć takiego imiennika to zaszczyt. Pan Marek dodał, że jego rodzina przez wiele lat mieszkała w Opolu i on właśnie tam się urodził. Ojciec po skończeniu Gimnazjum Ekonomicznego w Cieszynie, gdzie poznał swoją żonę przeprowadził się do Kluczborka i potem za pracą do Opola. Po słynnej powodzi w 1997 roku Marek Cholewa przeprowadził się z rodziną do Leszna w Wielkopolsce, skąd pochodzi jego żona. Tam mieszka również jego córka, syn i czworo wnucząt, Jaś Cholewa również. Do Ustronia przyjeżdżają na urlop i odwiedzają pomnik bohaterskiego lotnika.

ROK JANA CHOLEWY

Uchwałą Rady Miasta Ustron rok 2020 został w naszym mieście ogłoszony Rokiem Jana Cholewy w stulecie jego urodzin. Bohaterski Mały Janek – chorąży, pilot Wojska Polskiego, harcerz urodził się 7 grudnia 1920 roku w Ustroniu, a zmarł 1 października 1966 r. Jego życie nie było usłane różami i mimo bohaterskich czynów nie cieszył się w powojennej ojczyźnie uznaniem, na jakie zasłużył. Nie nosi jego imienia żadna szkoła w Ustroniu, chociaż postać Jana Cholewy jest w stanie zainteresować i zainspirować młode pokolenie. Przy ul. Daszyńskiego stoi pomnik lotnika RAF-u, jego imienia jest pobliskie rondo.

O Janku napisano wiele, również jako o harcerzu, oddanym skautowskim ideałom, ale najpełniejszą biografię, napisał pochodzący z Ustronia, mieszkający na stałe w Krakowie Tadeusz Dytko. Książka „Liberatorem do Polski” to literatura niemal sensacyjna, więc jeśli ktoś nie miał jeszcze okazji, by sięgnąć po lekturę, gorąco polecamy.

21 kwietnia minęło dokładnie 76 lat od momentu, gdy na południu Włoch w miejscowości Brindisi w bazie RAF na lotnisku Campo Cassale ustroniak chor. pilot Jan Cholewa miał po raz pierwszy w Polskiej Eskadrze 1586 Specjalnego Przeznaczenia polecieć do Polski ze zrzutem dla Armii Krajowej. Przypomnijmy tamte czasy słowami autora biografii Tadeusza Dytki:

Tego dnia oficer operacyjny bazy mjr Józef Gryglewicz otrzymał depezę z Londynu z rozkazami na najbliższą noc. Punktualnie o 14.00 załogi znajdowały się już w sali odpraw, która toczyła się normalnym biegiem, według z góry zaplanowanego scenariusza. Omawiano warunki meteorologiczne, trasę przelotu, punkty orientacyjne, aktualną sytuację militarną w rejonie zrzutu, placówkę zapasową, wymianę sygnałów świetlnych, warunki bezpieczeństwa itd.

W czwartek 27 kwietnia 1944 roku wyznaczono na operację 17 samolotów, 8 z nich miało polskie załogi. Wieczorem z pasa startowego oderwało się jednak tylko 16 maszyn, bo jeden z nich miał przebitą oponę i nie wystartował. Na placówkę „KOZA” 420, położoną 18,5 km od lubelskiego dworca kolejowego, w pobliżu wsi Bystrzyca, zrzutu dokonały dwa polskie samoloty: Halifax z pilotami Wieczorkiem i Cholewą i w operacji Weeler

21 i Liberator chorążego Kłosowskiego. Pierwszego zrzutu dokonał Wieczorek, z drugim pilotem Janem Cholewą w trzech nalotach zrzucili 9 zasobników i 12 paczek w przedziale czasowym: 00.57-01.05. W 10 minut po nim chorąży Kłosowski w trzech nalotach w ciągu 10 minut dokonał zrzutu czteroosobowej ekipy skoczków, 12 zasobników i 6 paczek z wysokości 1.500 metrów – sprzęt i 800 metrów – ludzie. Skoczkowie wzięli ze sobą w pasach 360 tys. USD w banknotach i 10 800 USD w złocie. W Brindisi pierwszy wylądował Kłosowski o godz. 05.45 po 9.40 godzinach lotu, a w 5 minut później chor. Wieczorek z chor. Cholewą po 10 godzinach lotu. Z kraju depeżami potwierdzono odbiór zrzutów, z wyjątkiem 4 paczek wyrzucenych z samolotu Wieczorka, których nigdy nie odnaleziono.

Eskadra 1586 Specjalnego Przeznaczenia
(dok. na str. 16)

18/2020/2/R

Cukiernia Delicje
zaprasza codziennie 9-16,
dowozimy zamówione wyroby
i lodowe boxy 0,5 kg 18 zł
tel: 338542819 wew. 23

Naleśnikarnia Delicje
czeka na Was od 12-18
z naszym pełnym menu, zamawiajcie
tel. 338542819 wew. 25
Aktualne informacje
na Facebooku DelicjeUstron

Jest czas pandemii...

Fot. Janina Bujok

OGŁOSZENIA DROBNE

www.okna-besta.pl ZAPRASZAMY – USTRON. 33-854-53-98.

KOMANDOR – Cieszyn, ul. Stawowa 27 - szafy, garderoby, zabudowy wnęk z drzwiami przesuwanymi i nie tylko... Zamów bezpłatny pomiar. RATY 0%. 728-340-518, (33) 854-22-57. www.komandor.pl

Spawanie plastików. Ustron, ul. Obrzeźna. 501-444-534.

Tani wywóz szamba. 516-233-242.

Malowanie dachów. 505-168-217.

Mobile usługi fryzjerskie u Kasi. Zadzwoń-przyjadę! 505-152-958.

Wezmę w dzierżawę pola orne łąki i nieużytki. 511-482-407.

Usługi czyszczenia: wnętrza samochodu, dywanów, mebli tapicerowanych. 663-580-205.

Sprzedam komplet wyposażony: tapczan i 2 fotele, w dobrym stanie, mało używane. 500zł. 515-537-104.

Bagażówka - przeprowadzki + ekipa. Usługi transportowe. 601-478-108.

Cyklinowanie bezpyłowe parkietów, desek. Odnawianie schodów. 666-989-914.

...zostaniemy w domu.

Fot. Janina Bujok

CO NAS CZEKA

www.ustron.pl

W związku z zagrożeniem koronawirusem odwołane są wszystkie imprezy masowe w Polsce. Jest to zalecenie Światowej Organizacji Zdrowia, które ma na celu zminimalizowanie rozprzestrzeniania się koronawirusa.

USTROŃSKA

10 lat temu - 6.05.2010 r.

DLA DOBRA WSPÓLNEGO

Uroczystości Święta Konstytucji 3 Maja rozpoczęły się mszą w kościele pw. św. Klemensa. Proboszcz parafii ks. kanonik Antoni Sapota witał wszystkich zebranych, a wśród nich starostę cieszyńskiego, burmistrza, przewodniczącego Rady Miasta, licznie przybyłych radnych i kombatanów. Ks. A. Sapota nawiązał do obchodzonego 3 maja święta Maryi Królowej Polski, stwierdzając, że pierwotnie ustanowione było dla diecezji plockiej. Dopiero w 1924 r. rozszerzono to święto na całą Polskę, łącząc z rocznicą Konstytucji 3 Maja, która to konstytucja przypomina, że Bóg jest naszym Ojcem, że o pomoc prosimy Królową Polski. W ten dzień dzisiejszy, w święto narodowe, w święto kościelne, zebrałiśmy się, by modlić się w intencji ojczyzny. Kazanie wygłosił ks. Marek Twardzik z Kościoła ewangelicko-augsburskiego.

SIŁOWANIE RĘCZNE

2 maja w czasie ustronńskiej majówki odbyły się na rynku I Otwarte Mistrzostwa Ustronia w Siłowaniu na Rękę. O godzinie 16 przed sceną zebrał się spory tłum zainteresowanych, którzy dopingowali walczących jako pierwsi: starostę cieszyńskiego Czesława Gluzę i przewodniczącego Rady Miasta Ustronia Stanisława Malinę. W ten sposób otwarto turniej. Później zawodnicy i publiczność wysłuchali głównego sędziego – Mariusza Grochowskiego, który tłumaczył zasady armwrestlingu. Po instruktażu na pierwszy ogień poszli juniorzy w wadze do 60 kg, zaraz potem walczyli ze sobą ich ciężsi rówieśnicy. Klasyfikacja w juniorskich kategoriach ułożyła się następująco: junior do 60 kg (4 zawodników): 1. Mariusz Niedbał, 2. Mateusz Jaworek, 3. Andrzej Madowicz. Juniorzy pow. 60 kg (10 zaw.): 1. Adrian Kłapeć, 2. Denis Kłapeć, 3. Adam Kaczmarczyk.

MEDYCZNE NAGRODY

Światowy Dzień Zdrowia stał się okazją do odznaczenia dyrektorów śląskich zakładów opieki zdrowotnej za zasługi dla podnoszenia jakości świadczonych usług i osiągnięcia w dziedzinie lecznictwa. Wśród siedmiu wyróżnionych znalazło się dwóch dyrektorów, prowadzących placówki w naszym mieście: Zbigniew Eysymontt, dyrektor Śląskiego Centrum Rehabilitacji w Ustroniu oraz Ryszard Wąsik, dyrektor Śląskiego Szpitala Reumatologiczno-Rehabilitacyjnego im. gen. Jerzego Ziętki w Ustroniu.

W GRUPIE

Katarzyna Wąsek wygrała wszystkie eliminacje Energia Tauron Cup, zawodów w narciarstwie alpejskim dla młodych talentów. Ostatnie w Zakopanem 24 kwietnia. W tych samych zawodach w kategorii junior C zwyciężył Michał Brachaczek zajmując w całym cyklu 4 miejsce. Cykl zawodów zorganizował energetyczny koncern Tauron wspólnie ze znakomitym alpejczykiem Andrzejem Bachledą, by wyłonić najzdolniejszych i rodzących nadzieje na sukcesy w przyszłości młodych narciarzy. **Wybrała: (Isz)**

DYŻURY APTEK

Dyżur w godzinach 8.00-22.00.

30.04	Centrum	ul. Daszyńskiego 8	tel. 33 854-57-76
1.05	Centrum	ul. Daszyńskiego 8	tel. 33 854-57-76
2-3.05	Pod Najadą	ul. 3 Maja 13	tel. 33 854-24-59
4-5.05	Centrum	ul. Daszyńskiego 8	tel. 33 854-57-76
6-7.05	Na Szlaku	ul. 3 Maja 46	tel. 33 854-14-73
8-9.05	Rumiankowa	ul. Skoczowska 76	tel. 33 300-30-40

**OPRÓŻNIANIE
SZAMB
I OSADNIKÓW**
881-40-40-50

AUTOBUSY NIE POJADĄ W ŚWIĘTA MAJOWE

W związku z epidemią i ograniczeniami w przemieszczaniu się starosta cieszyński Mieczysław Szczurek wydał zarządzenie, zgodnie z którym na czas świąteczny – od 1 maja do 3 maja zawieszono zostają kursy na wszystkich liniach autobusowych powiatowej komunikacji publicznej.

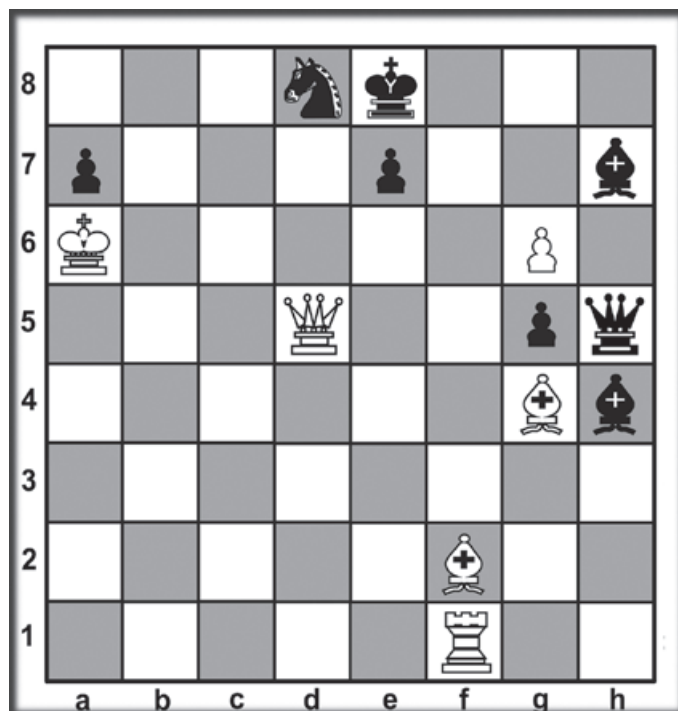
Nie taki dawny Ustroń, 2009 r.

Fot. W. Suchta

KĄCIK SZACHOWY MOKATE

A Family Business

Mokate pobudza myślenie!

Mat w dwóch posunięciach.

W. Suchta 2020 r.

Rozwiązania z GU nr 16: Sd1

K R Z Y Ż Ó W K A

50 zł 50 zł 50 zł 50 zł

POZIOMO: 1) rabat dla kupującego, 8) odgłos pracy silnika, 9) narzutka na kobiece ramiona, 10) domek z piernika, 12) zwis męski, 14) miasteczko nad Dunajcem, 15) szczególny znak na ciele, 16) dodatek do wędki, 19) zwieńczenie wieży, 22) najpospolitszy ptak Europy, 23) dzielnica Warszawy, 24) w ekwipunku turysty.

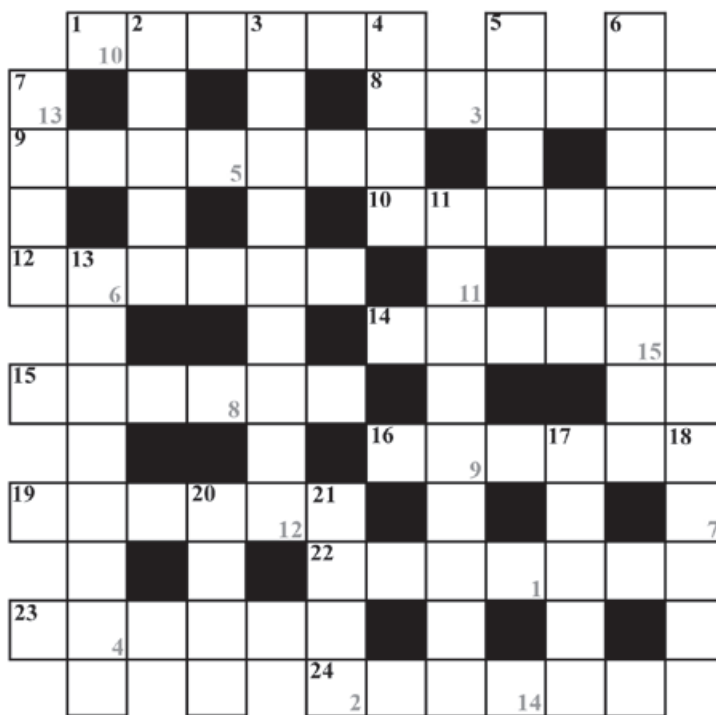
PIONOWO: 2) cenna na kobiecej szyi, 3) raptus – nerwus, 4) jabłko lub gruszka, 5) pędzi na sygnale, 6) istotne kwestie, 7) zepsute jajo, 11) sąsiad Nierodzimia, 13) odszczepieńcy, 17) mała Zuzanna, 18) octowy lub żrący, 20) imię męskie, 21) lek przeciwbólowy.

Rozwiązanie (hasło) powstanie po odczytaniu liter z pól oznaczonych liczbami w dolnym rogu. Na rozwiązania oczekujemy do 8 maja. Po nagrody zapraszamy, gdy będziemy mogli utworzyć redakcję.

Rozwiązanie Krzyżówki z nr 16

ZIELONA WIOSNA RADOSNA

Nagrodę w wysokości 50 zł otrzymuje: * **Łucja Chwastek** z Ustronia, ul. Wantuły. Zapraszamy do redakcji.

* Wysyłając rozwiązanie krzyżówki zgadzasz się na przetwarzanie twoich danych osobowych na potrzeby konkursu. Twoje dane będą przetwarzane tylko przez czas trwania konkursu. Administratorem twoich danych jest Gazeta Ustronńska z siedzibą w Ustroniu, ul. Rynek 4. Masz prawo do uzyskania dostępu do swoich danych, sprostowania, usunięcia, ograniczenia przetwarzania, wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania danych, przenoszenia danych, wniesienia skargi do organu nadzorczego. Więcej informacji możesz uzyskać w redakcji Gazety Ustronńskiej.

RUSZA KOLEJ

W piątek 1 maja (do odwołania) rusza Kolej Linowa Czantoria, choć świadczyć będzie wyłącznie usługi przewozu pasażerskiego. Czynna będzie w godz. od 8:30 do 17:30 (godzina ostatniego zjazdu z góry).

Dla turystów otwarty będzie parking przy dolnej stacji oraz punkty gastronomiczne, jednak oferować będą wyłącznie

sprzedaż na wynos. Na terenie parkingu i obiektów kolei obowiązuje zakrywanie ust i nosa tak jak wszędzie w przestrzeni publicznej. Preferowana jest płatność kartą, BLIKIEM, lub za pomocą telefonu. Bilet warto kupić za pośrednictwem sklepu internetowego – sklep.czantoria.net, odebrać w automacie i dzięki temu

ominąć kolejkę. Bilet można też kupić w automacie sprzedażowym znajdującym się przy lokalu gastronomicznym „Stacja Zero”. Wszelkie elementy, z którymi stykają się turyści będą dezynfekowane. Na kanapie będzie mogła podróżować 1 osoba (wyjątek stanowi najbliższa rodzina). Należy zachować dystans 2 metrów od innych turystów i stosować się do poleceń pracowników kolei.

**Uroczystości Majowe
w Ustroniu**

ŚWIĘTO KONSTYTUCJI TRZECIEGO MAJA

**UROCZYSTOŚCI EKUMENICZNE
MSZA ŚW. W INTENCJI OJCZYZNY**

3 maja 2020
godzina: 10.30

Kościół Rzymskokatolicki pw. Św. Klemensa Papieża i Męczennika
Kazanie wygłosi ks. Dariusz Lerch (z parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Ustroniu)

Maksymalna ilość uczestników wynosi 30 osób.
Zachęcamy do uczestnictwa w transmisji na Facebooku.

Ze względu na pandemię COVID-19 informujemy, że uroczystości pod Pomnikiem Pamięci Narodowej będą miały charakter symboliczny, dlatego prosimy o rezygnację z uczestniczenia. Kwatery w imieniu wszystkich delegacji dożył Burmistrz Miasta Ustronia wraz z Przewodniczącym Rady Miasta Ustronia.

ROK JANA CHOLEWY

(dok. ze str. 13)

nia – Halifax JP-177 „I”. Zrzut materiałowy na placówkę „KOZA” 420.

Żałoga: Pierwszy pilot chor. Zygmunt Wiczorek (zmarł 2002 roku w Wielkiej Brytanii w wieku 83 lat), drugi pilot chor. Jan Cholewa (zmarł w 1966 roku w Ustroniu w wieku niespełna 46 lat), nawigator porucznik Edward Bohdanowicz (zmarł w 1994 roku w Wielkiej Brytanii w wieku 90 lat), radiotelegrafista sierż. Witold Gołębiewski (zmarł w 1979 roku w Wielkiej Brytanii w wieku 62 lat), strzelec pokładowy chor. Jan Rutkowski (ur. w 1906 roku, po wojnie osiadł w USA, brak danych co do daty śmierci), mechanik pokładowy chor. Alfons Filipiak (zmarł w 1982 roku w USA w wieku 68 lat), strzelec pokładowy Leon Basaj (zmarł w 1991 roku w Wielkiej Brytanii w wieku 80 lat), bombardier chor. Izidor Kołacz (zmarł w 2015

roku w Wielkiej Brytanii w wieku 102 lat).

Jeszcze przed obiadem 28 kwietnia 1944 Jan Cholewa zanotował w swoim kalendarzyku przy dacie 27 kwietnia 1944 roku – „Po raz pierwszy od wybuchu wojny poleciałem do Polski”. Nigdy się już nie dowiemy, co wtedy czuł, jakie emocje nim targały, kiedy po blisko pięciu latach znalazł się nad ojczystą ziemią. Czy wtedy pomyślał o swoim Ustroniu, o rodzinie, o harcerzach? Musiało tak być, bo przecież całą wojnę tęsknił za rodzinnymi stronami i jako jeden z niewielu polskich lotników służących w RAF, nie pozostał w Wielkiej Brytanii, nie wyemigrował do USA, Kanady czy Australii, ale postanowił wracać do Polski, do ukochanego Ustronia, do Kuźni. Polska ludowa wtedy nie do końca była wolna i niepodległa. Miał tę świadomość, bo przecież informacje o sowieckich represjach i zależności Polski od „wielkiego wschodniego brata”, docierały na Albion. Ostrzegano polskich żołnierzy służących na Zachodzie przed powrotem, przed niepewną przyszłością. Jednak do Cholewy te argumenty nie docierały.

**GAZETA
USTROŃSKA**

Tygodnik miejski. Redaguje Zespół. Redaktor naczelna: **Monika Niemiec**. Adres redakcji: **43-450 Ustroń, Rynek 4** (budynek biblioteki), tel. 33 854-34-67, e-mail: gazeta@ustron.pl/Nakład: 1150 egzemplarzy/Informacje dotyczące ochrony danych osobowych: <http://gazeta.odo.ustron.pl>/Zastrzegamy sobie prawo przeredagowywania, dokonywania skrótów i zmiany tytułów w nadsyłanych materiałach. Tekstów nie zamówionych redakcja nie zwraca. Ogłoszenia przyjmujemy w siedzibie redakcji w dni powszednie w godz. 8.00-16.00. Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść ogłoszeń i reklam. Skład: **Gazeta Ustrońska**; Druk: **Przedsiębiorstwo Poligraficzne „MODENA” Sp. z o.o.** ul. Mała Łąka 17, 43-400 Cieszyń, tel. 33 852 36 65, e-mail: biuro@drukarniamodena.pl.

Numer zamknięto: **27.04.2020 r.** Termin zamknięcia kolejnego numeru: **4.05.2020 r.**

Punkty sprzedaży gazety: ASIA Polana, Euro Sklep przy Policji, Euro przy Kuźni, EuroSpar Hermanice, Groszek obok TBS, Gruszczyk Roman Szpital Reumatologiczny, HERMES Nierodzim, Informacja Turystyczna Rynek, Kiosk „RUCH” Kobyłecki Sanatorium „Równica”, Delikatesy Centrum Lipowiec, Lewiatan Manhattan, Lewiatan Poniewice, Mendrek Lipowiec, PSS Beskid, PSS Hermanice, PSS przy SPI, Supermarket Polana, STRIMEX Sanatorium „Równica”, STRIMEX Zakład Przyrodolecznicy, Sztwiorok Nierodzim, Targowisko, Wanda, Zibi.